

Nobelhorst te Almere

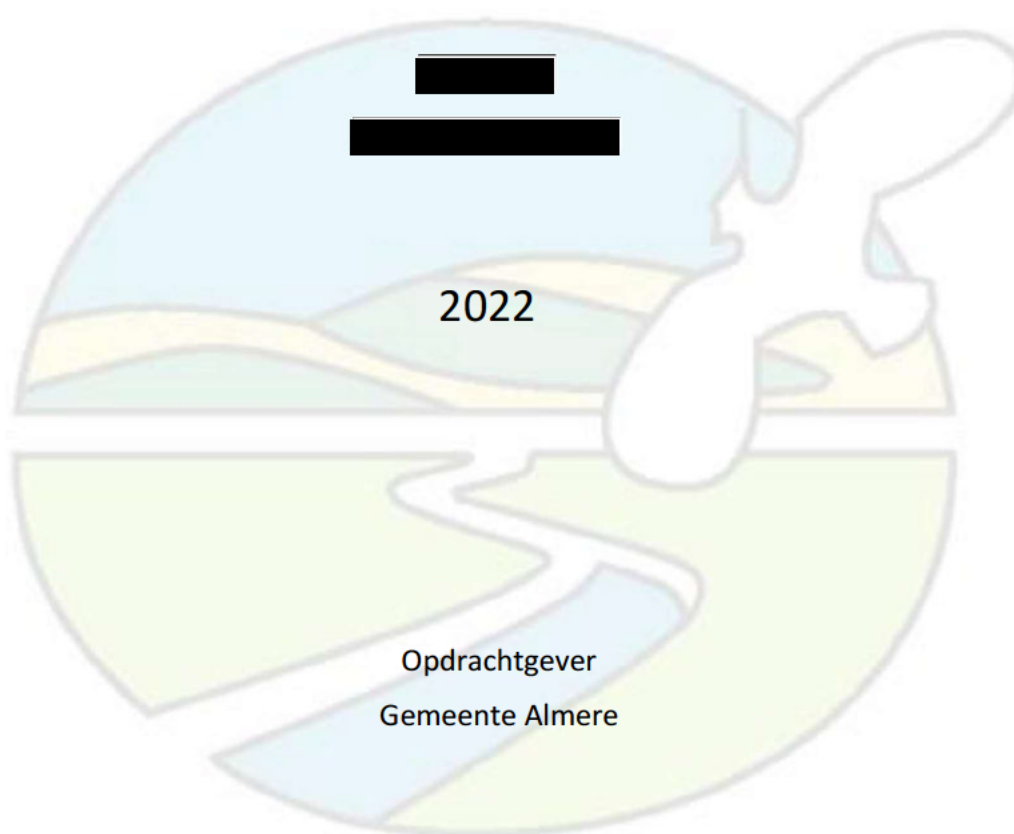
Toetsing in het kader van de natuurwetgeving

Nobelhorst te Almere

Fase 4 Zuid en Noord, Twentse kant

Toetsing in het kader van de natuurwetgeving

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

G&G-advies QS2022-146

Datum	7 september 2022
Versie	V1

Gecontroleerd door: XXXXXXXXXX

De onderstaande toetsing is gebaseerd op de plannen zoals aangegeven door de opdrachtgever. Bij wijziging van plannen, werkperioden, of werkwijzen kunnen andere conclusies en aanbevelingen met betrekking tot de effecten op beschermde soorten van toepassing zijn.

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G

Hazenkoog 35-A

2295 RV Kwintsheul

1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding voor het onderzoek	5
1.2	Doel van het onderzoek.....	6
1.3	Het plangebied.....	6
1.4	Werkzaamheden.....	6
1.5	Leeswijzer	8
2	Methode	9
2.1	Soorten	9
2.2	Gebieden.....	10
3	Beschermde soorten Wnb	12
3.1	Beschrijving aanwezige biotopen	12
3.2	Beschermde soorten.....	17
3.2.1	Planten	17
3.2.2	Vissen	17
3.2.3	Amfibieën	18
3.2.4	Vogels	18
3.2.5	Grondgebonden zoogdieren	20
3.2.6	Vleermuizen	22
3.2.7	Overige fauna	24
3.3	Conclusie beschermde soorten	25
4	Effectbeoordeling en maatregelen	27
4.1	Vogels.....	27
4.2	Grondgebonden zoogdieren.....	28
4.3	Vleermuizen.....	29
4.4	Conclusie effectbeoordeling.....	31
5	Gebiedsbescherming en overige natuurwetgeving	32
5.1	Natura 2000	32
5.2	Natuurnetwerk Nederland (NNN)	32
5.3	Weidevogelgebieden	32
5.4	Houtopstanden	33
5.5	Overige relevante wetgeving.....	34

5.6	Conclusie gebiedsbeschermende en overige natuurwetgeving	35
6	Conclusies	36
6.1	Beschermde soorten Wnb	36
6.2	Gebiedsbescherming en overige natuurwetgeving	37
6.3	Zorgplicht	37
6.4	Aanbevelingen ter bevordering van natuur	38
7	Aanbevolen en geraadpleegde literatuur	40
8	Bijlagen	42

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

Er bestaan plannen de wijk Nobelhorst in stadsdeel Almere-Hout (Almere) uit te breiden. Almere ligt in de gelijknamige gemeente in de provincie Flevoland. Het plangebied is opgedeeld in drie deelgebieden; Fase 3-noord, Fase 3-zuid en Twentse Kant.

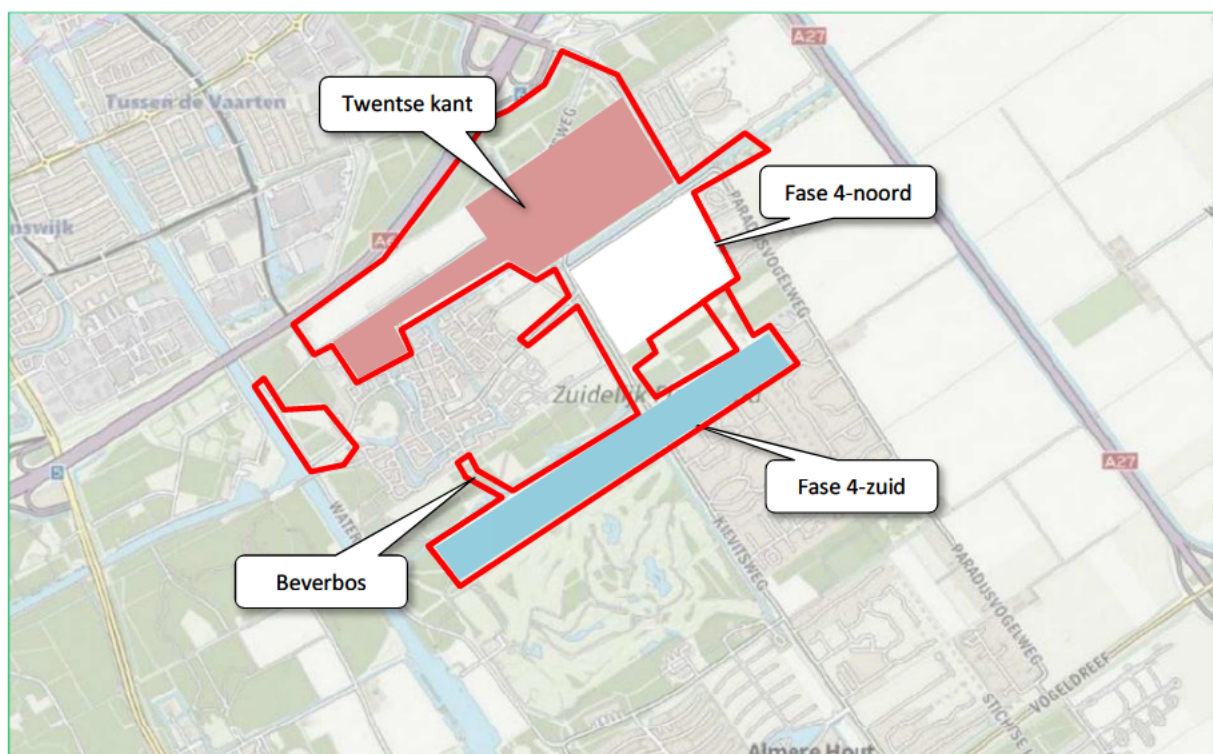
Het onderzoeksgebied is eerder door Ecologisch Onderzoeks- en Adviesbureau Van der Goes en Groot onderzocht, als onderdeel van een veel groter gebied, op het voorkomen van beschermde flora en fauna (VAN GROEN, VAN STRAATEN & VAN DER KNAAP, 2021).

Omdat kleine marterachtigen, waarvan de vrijstelling in Flevoland is ingetrokken, niet zijn betrokken in eerder onderzoek en om in een kleinschaliger gekozen onderzoeksgebied in te zoomen op aanwezige potenties, heeft Ecologisch Onderzoeks- en Adviesbureau Van der Goes en Groot in opdracht van gemeente Almere in het kader van de huidige natuurwetgeving een nadere *quicksan* uitgevoerd om potenties nauwkeurig in beeld te brengen en eventueel mitigerende maatregelen voor te stellen.

Het onderzoek heeft bestaan uit een bronnenstudie en een veldbezoek.

Figuur 1.

Plangebied met aangegeven de globale ligging (rood omlijnd) van de drie deelgebieden Twentse kant (roze vlak), Fase 4-noord (wit vlak) en Fase 4-zuid (blauw vlak) binnen het plangebied.

Een *quickscan* is een momentopname die soms slechts in beperkte mate uitsluitend geeft over de afwezigheid van soorten. Dit onderzoek betreft geen volledige veldinventarisatie. Mochten er door de plannen effecten te verwachten zijn op beschermde soorten die mogelijk aanwezig zijn en niet zijn uit te sluiten vanwege tijdstip van het veldbezoek of niet inspecteerbare delen van het plangebied, dan wordt een nader onderzoek geadviseerd.

1.2 Doel van het onderzoek

Doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in het (mogelijke) voorkomen van beschermde soorten in het kader van de Wnb. Tevens wordt onderzocht of de plannen negatieve effecten op dergelijke soorten en/of op beschermde gebieden kunnen veroorzaken.

Op grond van het onderzoek wordt geadviseerd omtrent te nemen maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of te verzachten en omtrent de noodzaak ontheffing of vergunning aan te vragen.

Een uitgebreide beschrijving van de getoetste wetgeving is te vinden in Bijlage 1.

1.3 Het plangebied

In Figuur 1 is de ligging van het onderzoeksgebied aangegeven.

Het plangebied ligt in de stedelijke omgeving van Almere in het stadsdeel Almere Hout. De wijk wordt in het noorden begrensd door de A6. Ten westen van het gebied loopt de Hoge Vaart, ten oosten de Kievitsweg. In het zuiden is een bosstrook aanwezig, genaamd het Beverbos.

1.4 Werkzaamheden

Een aantal ontwikkelingsvlakken zijn al klaar voor de nieuwbouw. Het gaat in dit rapport vooral om de drie deelgebieden: Twentse kant, Fase 4-noord, Fase 4-zuid en de aan te leggen infrastructuur en groenzones die verbindingen gaan vormen tussen deze deelgebieden.

Twentse Kant

In dit deelgebied zullen bomen langs de Kievitsweg gekapt worden in verband met het verhogen van het waterpeil. De groenstructuur zal hierna weer terugkomen; er worden bomen terug geplant. Het nieuwe fietspad is al gerealiseerd. In het bos tussen dit deelgebied en de A6 zullen bomen gekapt gaan worden, voor onder andere het aanleggen van een gemaal. In een later stadium zal uiteindelijk dit hele bos gekapt worden.

Fase 4-noord

Hier zal het voormalige akkerland opgehoogd worden. En er zal een nieuwe watergang gegraven worden. Daarnaast zal bos gekapt gaan worden voor deze nieuwe watergang. Verder zullen langs de Kievitsweg en Paradijsvogelweg bomen gekapt worden, in verband met het verhogen van het waterpeil. Hierna zal de structuur weer hersteld worden door aanplant van nieuwe bomen.

Fase 4-zuid

Hier zal het voormalige akkerland opgehoogd worden. En er zal een nieuwe watergang gegraven worden. In het noordwesten komt een verbindingsbrug over het Beverbos met de huidige wijk. Hiervoor zullen bomen gekapt moeten worden.

De ecologisch gevoelige werkzaamheden zullen bestaan uit het verwijderen van de vegetatie-toplaag, het vergraven van de bodem en het opbrengen van grond, het kappen en rooien van struiken en bomen.

Bij uitvoering van het werk kan door geluid, trillingen, verandering van microklimaat, licht verstoring optreden van (beschermde) soorten.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de methode van het onderzoek beschreven.

In hoofdstuk 3 worden de biotopen die aanwezig zijn in het plangebied beschreven en wordt aangegeven welke soorten aanwezig (kunnen) zijn binnen en nabij het plangebied.

In hoofdstuk 4 wordt ingeschat in hoeverre deze soorten negatieve effecten kunnen ondervinden van het werk en welke specifieke maatregelen eventueel noodzakelijk zijn.

Hoofdstuk 5 beschrijft of- en welke gebiedsbeschermende wetgeving van toepassing is op het plangebied.

Ten slotte bevat hoofdstuk 6 de conclusies. Indien van toepassing worden aanbevelingen gedaan.

Hoofdstuk 7 geeft een overzicht van de gebruikte en aanbevolen literatuur. In de bijlage is aanvullende informatie opgenomen over de geldende wetgeving en de gebruikelijke procedures bij een vergunnings- en/of ontheffingsaanvraag.

2

Methode

Hieronder wordt aangegeven hoe is onderzocht welke soorten te verwachten zijn binnen het plangebied. Speciale aandacht is uitgegaan naar die beschermde soorten waarvoor, indien aanwezig, specifieke maatregelen moeten worden getroffen of ontheffing moet worden aangevraagd bij werkzaamheden in het kader van dit plan. Daarnaast is gekeken of het plangebied tot een beschermd natuurgebied behoort of dat dergelijke gebieden aanwezig zijn in de nabijheid van het plangebied.

2.1 Soorten

Bronnenstudie

Op basis van literatuurgegevens en informatie, samengebracht in bijvoorbeeld de Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFF) is bekeken in hoeverre (beschermde) soorten in het verleden zijn aangetroffen in en rond het plangebied. Ook is de meest recente inventarisatie van het monitoringsonderzoek van de gemeente Almere (VAN GROEN, VAN STRAATEN & VAN DER KNAAP) dat jaarlijks wordt uitgevoerd, in dit kader betrokken.

Voor het onderzoek van de NDFF is het kilometerhok onderzocht waarbinnen het plangebied is gelegen en de acht daaromheen gelegen kilometerhokken, rekening houdend met relevante, overeenkomstige biotopen tussen plangebied en omgeving.

In de database is gezocht naar gegevens van beschermde (vogel-) soorten met jaarrond beschermde verblijfplaatsen of naar soorten die niet provinciaal zijn vrijgesteld. Hierbij is gekeken naar waarnemingen in de afgelopen 10 jaar (2011-2021).

Vervolgens is een interpretatie gedaan met betrekking tot de aard en de waarde van de waarnemingen (bijvoorbeeld foeragerend, overwinterend, trekkend, overvliegend of verblijvend). Ook is gekeken naar de onderzoeksinspanning en de (verwachte) volledigheid van de waarnemingen en de kans dat de situatie ter plaatse veranderd is.

Er is in de NDFF niet gericht gezocht naar vogelsoorten met niet-jaarrond beschermde nesten, provinciaal vrijgestelde soorten en in het geheel niet te verwachten soorten zoals zeezoogdieren of zoutwatervissen. Met vogels die geen jaarrond beschermd nest hebben moet, in algemene zin, wél rekening gehouden worden (zie ook §3.2.4). Potenties voor vrijgestelde soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren die mogelijk voorkomen in het plangebied, worden kort genoemd. Voor deze soorten geldt, net als voor alle andere soorten, onverminderd de zorgplicht welke wordt besproken in de conclusies en de bijlage m.b.t. de wetgeving.

Naast het onderzoek van de NDFF zijn relevante verspreidingsatlassen en eventueel andere literatuur en websites geraadpleegd om de ecologische vereisten van soorten in samenhang met de verspreiding te bekijken.

Potentiebeoordeling

Het plangebied is op 14 juli 2022 bezocht om enerzijds de aanwezige en aangrenzende biotopen te beschrijven en anderzijds eventuele incidentele waarnemingen te doen van beschermde flora en fauna (voor zover waarneembaar). Bij het veldbezoek is voor de potentiebeoordeling tevens gericht gezocht naar verblijfssporen zoals keutels, plukresten en braakballen. Daarnaast zijn bijvoorbeeld eventueel aanwezige materialen gekeurd en zijn eventueel aanwezige spleten en holtes, zover mogelijk, oppervlakkig geïnspecteerd.

Naast de aandacht voor beschermde waarden, is ook gelet op invasieve soorten die voorkomen op de 'Unielijst' van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Deze invasieve exoten zijn op de Unielijst geplaatst omdat ze in delen van de EU schade toebrengen (of dat in de toekomst waarschijnlijk zullen gaan doen) aan de biodiversiteit en/of ecosysteemdiensten. De waargenomen soorten worden genoemd (§3.2) maar er worden geen nadere aanbevelingen gedaan of beleid uitgezet ten aanzien van deze soorten.

→ <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>

Verwerking

Met behulp van analyse en expertkennis is op basis van de verzamelde gegevens en de aangetroffen biotopen, een inschatting gemaakt van het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en nabij het plangebied.

Op grond van de plannen is een korte effectbeoordeling gemaakt van de plannen op de te verwachten soorten.

Als negatieve gevolgen niet zijn uit te sluiten, wordt aangegeven of specifieke maatregelen moeten en kunnen worden genomen en/of ontheffing dient te worden aangevraagd.

2.2 Gebieden

Op de gebiedendatabase van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) is gekeken in hoeverre het plangebied is gelegen binnen of nabij de begrenzing van (Europees) beschermde gebieden (Natura 2000), zie:

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

Aan de hand van Provinciale of gemeentelijke informatie, toegankelijk via internet, is bekeken of het plangebied gelegen is in andere relevante beschermde gebieden, zie bijvoorbeeld:

Flevoland: www.nnn.flevoland.nl

Als dit het geval is, wordt bekeken of negatieve effecten te verwachten zijn en of nadere toetsing noodzakelijk is.

3 Beschermde soorten Wnb

In dit hoofdstuk worden eerst de biotopen beschreven die aanwezig zijn binnen het plangebied. Vervolgens worden de beschermde soorten beschreven per soortgroep. In de beschrijving wordt per soortgroep eerst aangegeven welke soorten (volgens opgave van het NDFF en literatuur) in het verleden of tijdens het afgelegde veldbezoek zijn aangetroffen. Voor de verspreiding van Rugstreeppad, Ringslang, broedvogels waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd, Boommarter, Bever, Eekhoorn en vleermuizen binnen het onderzoeksgebied zijn de gegevens gebruikt van de meest actuele inventarisatie in 2021 (VAN GROEN, VAN STRAATEN & VAN DER KNAAP). Vervolgens wordt vermeld welke soorten op grond van aanwezige biotopen te verwachten zijn en welke gebruiksfuncties het plangebied kan hebben voor deze soorten.

3.1 Beschrijving aanwezige biotopen

Het plangebied is opgedeeld in drie deelgebieden met de nodige verbindingen die hieronder worden besproken.

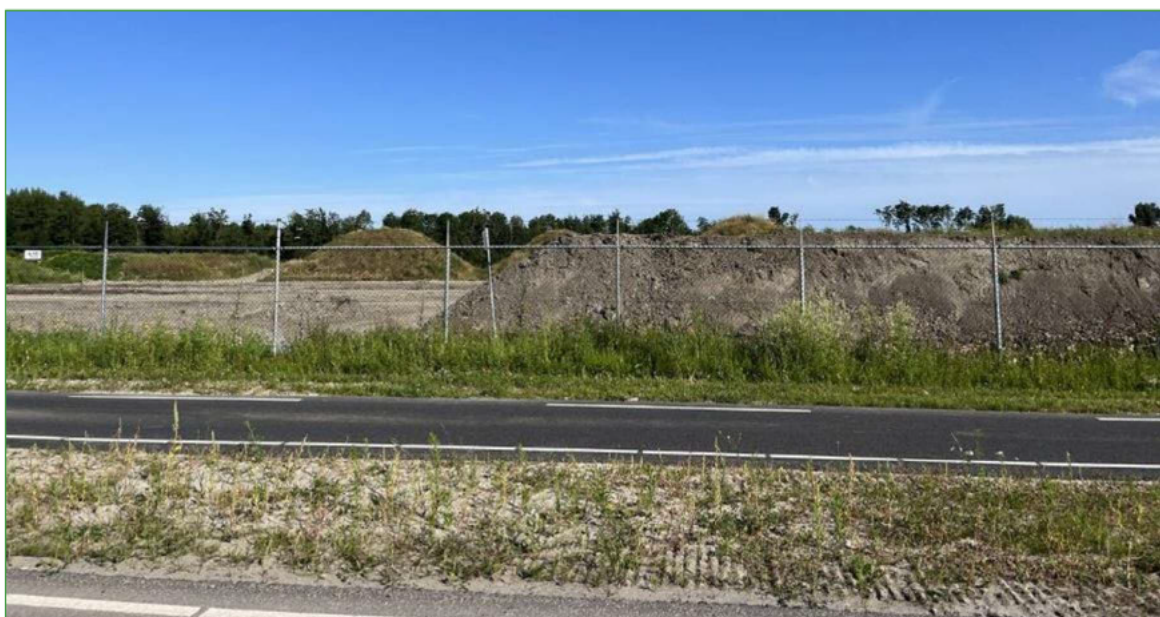
♣ Twentse Kant

Het westelijke deel van dit deelgebied bestaat uit bouwterrein en braakliggend terrein. Er liggen hopen stenen en zand. Een deel is begroeid met Riet. Op het terrein staan een schoolgebouw en enkele bouwketen. Een deel betreft een akker, langs de (nieuwe) Enrico Fermisstraat ten westen van de Kievitsweg, grotendeels mais en ook aardappel. Aan de oostkant zijn het graanpercelen met stroken akkeronkruiden. Langs de Kievitsweg is een bomenrij van Gewone es

Riet en links een school binnen het plangebied Twentse Kant.

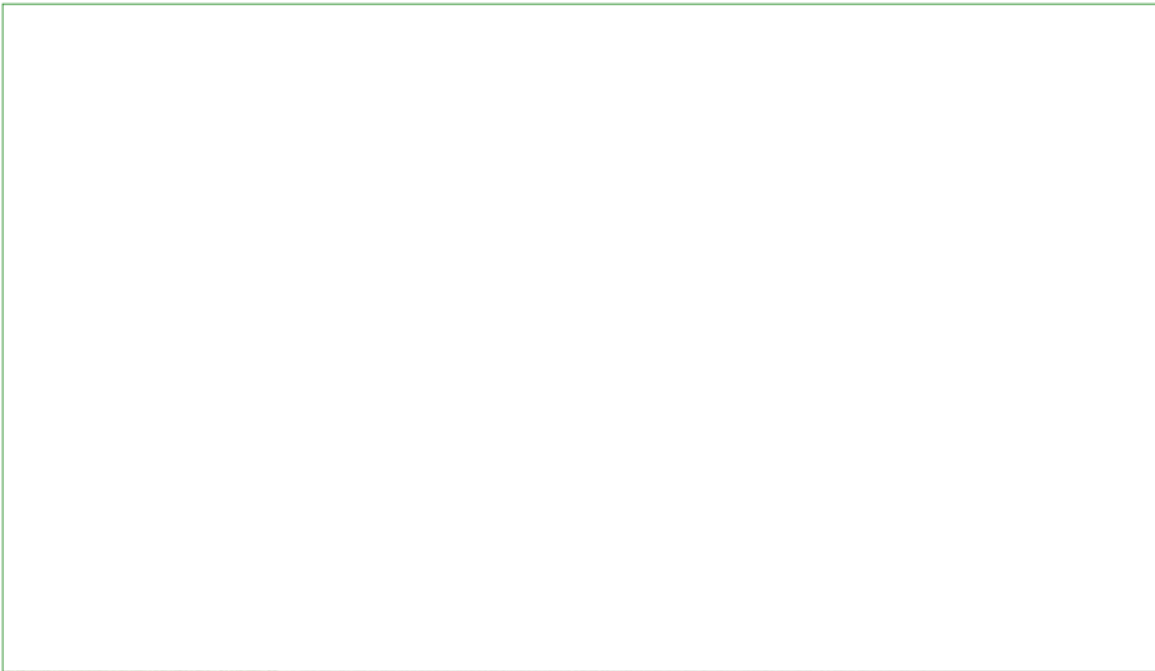
met een ruige ondergroei, Riet en plaatselijk Reuzenbereklaauw. Ten noorden van dit deelgebied is het parkeerterrein voor bezoekers van de Floriade. Tussen de Grote denkersdreef en Paradijsvogelweg is een brede strook ruigte aanwezig met verspreid enkele Gewone vlieren en veel Riet. De bospercelen langs de A6 bestaan uit onder andere Gewone es, eik en populier. Er zijn hier geen grote nesten, holtes of spleten in de bomen waargenomen.

Bouwterrein (boven) en Gewone essen langs de Kievitsweg in Twentse Kant (onder).

♣ Fase 4-noord

Dit deelgebied bestaat uit een akker met kool. Aan de noordrand langs de Paradijsvogelweg is een bomenrij van populieren. De bermvegetatie wordt vooral gedomineerd door grassen met nitrofiële soorten als Gewone bereklauw. Langs het water is een brede rietstrook aanwezig. Langs de Kievitsweg in het westen is een bomenrij van Gewone es. De ondergroei is ruig met plaatselijk veel Reuzenbereklauw. Langs de Kievitstocht groeit een brede rietkraag. Er zijn geen grote nesten, holtes en/of spleten in de bomen waargenomen.

Bomenrij langs de Paradijsvogelweg in Fase-4-noord (boven) en het langgerekte perceel met Raapzaad in Fase-4-zuid.

♣ Fase 4-zuid

Dit deelgebied ligt in het zuiden van het plangebied. Het betreft één langgerekte akker met Raapzaad aan de westzijde van de Kievitsweg en een luzerneakker aan de oostkant van de Kievitsweg. Langs de randen zijn diverse akkeronkruiden aanwezig. Ten noorden van het raapzaad-perceel ligt het Beverbos.

♣ Beverbos, bosperceel

Het bosperceel dat hier gekapt gaat worden betreft een vrij open bosperceel met hoge populieren. De ondergroei is ruig met veel Grote brandnetel en Bosrank. Het bosperceel waar de brug overheen zal komen bestaat voornamelijk uit eik met eenzelfde ruige ondergroei en met veel opslag van Gewone esdoorn. Tussen de percelen in loopt een zandpaadje. Er zijn geen grote gaten en/of spleten waargenomen in de bomen.

Open bos met ruige ondergroei met Bosrank (boven) in het Beverbos en het bosperceel met Reuzenbereklaauw (onder) tussen Fase-4 noord en Fase-4 zuid.

♣ Tussen Fase 4-noord en Fase 4-zuid, bospercelen

De bospercelen tussen deelgebieden Fase 4-noord en Fase 4-zuid bestaan uit boomsoorten als beuk, populier, linde, eik, Gewone es en Gewone vlier. In het westelijk deel is een groot vlak bedekt met Reuzebereklaauw en dit is afgezet. In de dichte delen is weinig ondergroei, in meer open delen en langs de randen is veel Grote brandnetel. Verspreid zijn stapels takken aanwezig. Een omgevallen bomen, inclusief boomwortels met een holte eronder is waargenomen. Tussen de percelen in loopt een zandpaadje. Er zijn geen grote gaten en/of spleten waargenomen in de bomen.

♣ Overige percelen

Het meeste westelijke ontwikkelingsvlak nabij de Vinkweg betreft een met zand opgehoopt terrein dat klaar is voor bouw. Langs de Watersnipweg hangen verspreid vleermuiskasten aan de bomen.

Perceel bij de Vinkweg.

3.2 Beschermde soorten

3.2.1 Planten

Aangetroffen soorten

In het verleden is Dreps waargenomen in de graanakker van het deelgebied Twentse kant (NDFF 2012-2022).

In het verleden zijn Muurbloem en Wilde ridderspoor waargenomen in de omgeving van het plangebied (NDFF 2012-2022). De soorten zijn niet in het plangebied zelf waargenomen.

De waarnemingen van Muurbloem en Wilde ridderspoor in de omgeving van het plangebied betreft niet wilde exemplaren die ver buiten hun normale verspreidingsgebied← groeien.

Tijdens het veldbezoek werd de Reuzenberenklauw waargenomen. Dit is een invasieve plantensoort die voorkomt op de 'Unielijst' van de NVWA. Vooral in het bos tussen Fase 4-noord en Fase 4-zuid is deze soort massaal aanwezig. Verder ook als ondergroei van de bomenrij langs de Kievitsweg.

Potentie plangebied

In het plangebied wordt geen beschermde flora verwacht. Het plangebied wordt te intensief beheerd en is te voedselrijk om geschikt te zijn voor beschermde plantensoorten. Tevens is de bodem te veel gestoord en gewoeld.

Aan de hand van de eisen van omgevingsfactoren voor de vastgestelde beschermde planten in de omgeving van het plangebied, wordt niet verwacht dat de genoemde planten of andere beschermde flora in het plangebied voorkomen.

Diverse soorten planten, (korst)mossen en wolfsklauwen die onder de Wet natuurbescherming beschermd zijn, worden niet in het plangebied verwacht, de soorten komen nagenoeg alleen voor in natuurgebieden.

3.2.2 Vissen

Omdat in het plangebied zelf geen water aanwezig is, kunnen hier geen (beschermde) vissoorten voorkomen.

Aangetroffen soorten

In en rond het plangebied zijn in het verleden en tijdens het veldbezoek geen beschermde vissoorten waargenomen (NDFF 2012-2022).

Potentie plangebied

In en rond het plangebied is geen potentie voor beschermde vissoorten aanwezig.

→ www.verspreidingsatlas.nl/vaatplanten

3.2.3 Amfibieën

Aangetroffen soorten

Tijdens de inventarisatie zijn geen Rugstreeppadden waargenomen (VAN GROEN, VAN STRAATEN & VAN DER KNAAP). In en rond het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen andere beschermde, niet vrijgestelde amfibieën waargenomen (NDFF 2012-2022).

De Rugstreeppad is een beschermde soort die wordt genoemd als soort beschermd onder de Habitatrichtlijn (zie Bijlage 1.2.1).

Potentie plangebied

In het plangebied is geen voortplantingswater aanwezig voor amfibieën. In het plangebied is wél geschikt landbiotoop aanwezig dat buiten de voortplantingsperiode kan worden benut door algemene soorten amfibieën zoals Gewone pad, Kleine watersalamander en Bruine kikker. De dieren kunnen wegkruipen onder opgeslagen materialen, stronken en takken of in verlaten muizenholen en dergelijke. Deze soorten zijn beschermd onder de Wnb maar ze zijn in Flevoland 'vrijgesteld' bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, zie verder Bijlage 1.2.

-Rugstreeppad

In het plangebied is geschikt landbiotoop aanwezig dat buiten de voortplantingsperiode kan worden benut door deze soort. De aanwezige opgeslagen materialen en het losse zand op het terrein kunnen door de soort gebruikt worden als landbiotoop, vooral in het deelgebied Twentse kant.

Uit de inventarisatie van 2021 blijkt dat er geen Rugstreeppadden zijn waargenomen en dat op grond van de gevonden verspreiding van populaties rond Almere het plangebied niet bereikt zal worden. De afstanden zijn te groot en de soort moet teveel ongunstig habitat passeren.

3.2.4 Vogels

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd. Het bevoegd gezag maakt onderscheid tussen soorten met niet-jaarrond beschermde nesten, soorten met jaarrond beschermde nesten (ingedeeld in vier categorieën) en de zogenaamde 'categorie 5-soorten' (zie verder Bijlage 1.2.5).

Aangetroffen soorten met niet-jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek werden diverse vogelsoorten waargenomen: Merel, Kauw, Houtduif, Turkse tortel, Koolmees (cat. 5), Winterkoning en Zanglijster.

Van de Spreeuw (cat. 5b) en Oeverzwaluw (cat. 5b) werden langsvliegende exemplaren in groepjes waargenomen. Het betreft niet-broedvogels.

→ www.verspreidingsatlas.nl

Potentie plangebied soorten met niet-jaarrond beschermde nesten

In het plangebied kunnen enkele algemene bos- en struweelvogels tot broeden komen zoals Merel, Houtduif, Winterkoning of Heggenmus.

De rietruigtes bieden broedgelegenheid aan rietvogels als Rietzanger en Kleine karekiet.

De akkers bieden broedgelegenheid aan onder andere Scholekster.

Aangetroffen soorten met jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek werden enkele Huismussen (cat. 2) waargenomen in de wijk Nobelhorst.

Tijdens het veldbezoek werd een Buizerd (cat. 5a) gehoord boven de bospercelen tussen Fase 4-noord en Fase 4-zuid.

Tijdens de inventarisatie zijn 'territoria' van Boerenwaluw, Ransuil, Gierzwaluw en Huismus (VAN GROEN, VAN STRAATEN & VAN DER KNAAP) nabij het plangebied vastgesteld. Boerenwaluw is vooral aangetroffen aan de randen van de wijken, vooral ten noorden van de A6. Ransuil heeft drie territoria op meer dan één km afstand of meer van het plangebied. Huismus en Gierzwaluw broeden in kernen in de woonwijken, waarbij Huismus ook in de nieuwbouw van Nobelhorst.

Van de Buizerd werden in de bospercelen nabij het plangebied twee territoria vastgesteld: één tussen Fase 4-noord en Fase 4-zuid in en één ten westen van de Kievitsweg (VAN GROEN, STRAATEN & VAN DER KNAAP, zie Figuur 2). De in 2021 vastgestelde territoria zitten beide op circa 150 meter afstand van de geplande ontwikkeling.

Figuur 2.
Vastgestelde territoria
(rode stippen) van
Buizerd in 2021 (VAN
GROEN, STRAATEN & VAN
DER KNAAP) nabij het
plangebied (blauw).

Potentie soorten met jaarrond beschermde nesten

De hoge bomen binnen het plangebied bieden broedgelegenheid aan vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zoals Buizerd, Sperwer of Ransuil. Uit de inventarisatie van 2021 blijkt dat geen van deze soorten binnen het plangebied verblijvend zijn aangetroffen. Wel zijn twee territoria van Buizerd op circa 150 m van het plangebied aangetroffen (zie vorige pagina).

Het is mogelijk dat het plangebied incidenteel wordt gebruikt als onderdeel van het leefgebied van in de buurt vastgestelde vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zoals Huismus. Het plangebied biedt geen essentieel leefgebied voor deze soort.

3.2.5 Grondgebonden zoogdieren

Aangetroffen soorten

De Boommarter is tijdens de inventarisatie waargenomen nabij deelgebied Fase 4-zuid, camera B in Figuur 3. In het Beverbos nabij dit deelgebied zijn twee beverburchten aanwezig, zie Figuur 4 (VAN GROEN, VAN STRAATEN & VAN DER KNAAP). Tussen de deelgebieden Twentse Kant en Fase 4 noord is ook een beverburcht aanwezig (zie Figuur 4). Op camera C en D zijn geen waarnemingen van marterachtigen gedaan tijdens het onderzoek. Waarnemingen van camera A en E bevinden zich op grotere afstand van het plangebied. Tevens zijn nabij deze beverburchten vraatsporen en beverwissels aanwezig.

Figuur 3.
Locaties van de cameravallen A, B en E waar Boommarter op gezien is tijdens de inventarisatie in 2021.

In en rond het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde, niet vrijgestelde zoogdieren waargenomen.

In 2021 werden geen Eekhoorns of sporen van Eekhoorns aangetroffen (VAN GROEN, VAN STRAATEN & VAN DER KNAAP).

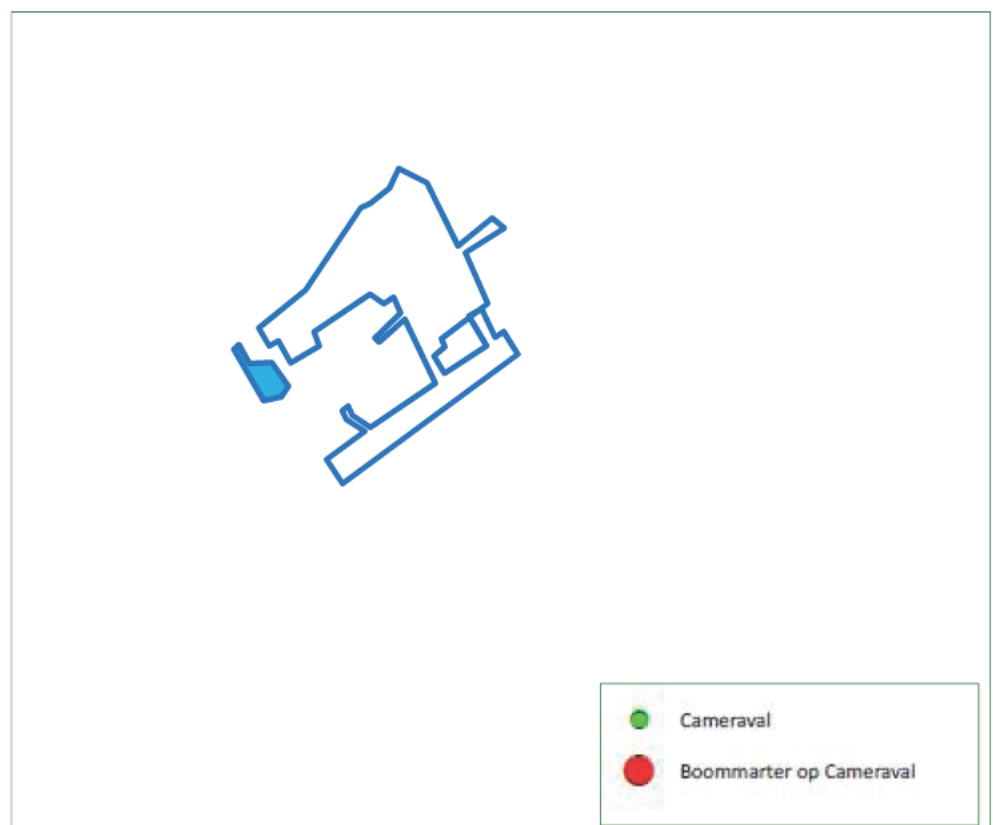
Daarnaast zijn rond het plangebied in het verleden Steenmarter en kleine marterachtigen (Bunzing, Hermelijn en Wezel) waargenomen (NDFF 2012-2022). Ook zijn er verschillende andere waarnemingen van de Boommarter bekend. De Boommarter, Steenmarter en kleine marterachtigen (Bunzing, Hermelijn en Wezel) zijn beschermde soorten die worden genoemd als 'andere soort' (zie Bijlage 1.2.1). De Bever is beschermd onder de Habitatrichtlijn (zie Bijlage 1.2.1).

Van de Steenmarter betreft het een waarneming van een verkeersslachtoffer langs de A6 en een waarneming in een wegberm ten noorden van de A6. Van de Boommarters zijn ook veel verkeersslachtoffers gevonden langs de A6. Van de Bunzing zijn ook een aantal verkeersslachtoffers en zijn twee losse waarnemingen ten noorden van de A6 en ten zuiden van het plangebied. De waarneming van de Wezel betreft één enkele waarneming ten westen van de Hooge vaart.

Potentie plangebied

Het is mogelijk dat in het gebied enkele (kleine) zoogdieren voorkomen zoals Egel, Haas en verschillende algemene soorten (spits)muizen. Deze soorten zijn beschermd onder de Wnb maar ze

Figuur 4.
*Sporen van bevers
tijdens de inventarisatie
in 2021.*

zijn in Flevoland 'vrijgesteld' bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, zie verder Bijlage 1.2.1.

In het plangebied kunnen (oude) holen van Konijn, Mol, of Vos aanwezig zijn die in gebruik kunnen zijn door kleine marterachtigen (Bunzing, Hermelijn en Wezel). Het plangebied biedt veel schuilmogelijkheden in de vorm van dichte vegetatie, begroeide oeverranden, opgeslagen materialen, stronken, takken en overige dekking waar kleine marterachtigen (Bunzing, Hermelijn en Wezel) gebruik van kunnen maken. De potentieel geschikte gebieden bevinden zich overal waar kap zal plaats vinden, zie figuur 3 in §5.5).

De Boommarter zou potentieel verblijvend kunnen voorkomen in het Beverbos als er grote nesten, gaten en of spleten in de aanwezige bomen zijn. De Boommarter wordt niet verblijvend verwacht in de bospercelen tussen Fase-4 noord en Fase-4 zuid en ook niet in de bospercelen bij Twents kant langs de A6, tijdens het onderzoek in 2021 zijn hier geen waarnemingen gedaan van Boommarter en zijn ook geen geschikte grote holtes waargenomen in de bomen in deze delen van het plangebied (VAN GROEN, VAN STRAATEN & VAN DER KNAAP).

Potentie voor Bevers bevindt zich met name nabij het Beverbos langs het water. Hier zijn ook burchten aangetroffen tijdens de inventarisatie in 2021.

3.2.6 Vleermuizen

Vleermuizen kunnen op zeer duidelijk te onderscheiden manieren van een leefgebied gebruik maken. Belangrijke gebruiksfuncties zijn verblijfplaats, foerageergebied of (deel van) een vliegroute.

De manier waarop vleermuizen een gebied gebruiken kan door het jaar verschillen, een gebouw of een boom kan bijvoorbeeld tijdelijk gebruikt worden als verblijfplaats maar in andere delen van het jaar ongebruikt blijven.

Aangetroffen vleermuizen

In de omgeving van het plangebied zijn zes soorten vleermuizen vastgesteld (NDFF 2012-2022). Het betreft Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis, Rosse vleermuis en Watervleermuis. De meeste waarnemingen betroffen foeragerende en langs vliegende exemplaren.

Potentie verblijfplaatsen

Als potentie voor verblijfplaatsen niet is uit te sluiten dan dient gericht nachtelijk onderzoek plaats te vinden om eventuele precieze verblijfslocaties vast te stellen. De bekende waarnemingen (bijvoorbeeld uit de NDFF) zijn niet volledig en geven daarom geen uitsluitel en tijdens de quickscan zijn achterliggende holtes die kunnen dienen als verblijfplaats, niet verder te inspecteren of te onderzoeken. Tevens is gebruik door vleermuizen in het verleden hiermee niet uit

te sluiten. Ten tijde van het veldbezoek waren de bomen te dicht bebladerd om te kunnen zien of er gaten of spleten aanwezig waren.

Gaten en spleten in bomen zouden geschikt kunnen zijn als (tijdelijke) verblijfplaats voor in bomen verblijvende soorten zoals Ruige dwergvleermuis, Watervleermuis, Gewone grootoorvleermuis of Rosse vleermuis.

Potentie foerageergebied

Voor de Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis zijn foerageergebieden vastgelegd binnen het plangebied (VAN GROEN, VAN STRAATEN & VAN DER KNAAP) bij het Beverbos en in het bosperceel tussen fase 4 –noord en Fase 4-zuid, zie Figuur 5 en Figuur 6. Voor de Gewone dwergvleermuis ook nog in de bosstrook langs de A6. De situatie in het veld is tijdens de quickscan ongewijzigd, het is zeer waarschijnlijk dat deze foerageergebieden nog aanwezig zijn. Opgemerkt wordt dat bosschages waarbij geen waterlopen in de buurt aanwezig zijn, in mindere mate gebruikt worden als foerageergebied. Daarnaast overlappen de foerageergebieden en vliegroutes vaak.

Figuur 5.

Foeragegebied en vliegroutes Gewone dwergvleermuis in 2021.

Potentie vliegroute

Voor de Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis zijn vliegroutes vastgelegd binnen het plangebied (VAN GROEN, VAN STRAATEN & VAN DER KNAAP); De Kievitstocht, het water en de aangrenzende rietkraag (Figuur 5 en Figuur 6). Voor de Gewone dwergvleermuis is nog een vliegroute tussen de bospercelen langs de A6 aanwezig (noordzijde plangebied). De situatie in het veld is tijdens de quickscan ongewijzigd, het is zeer waarschijnlijk dat deze vliegroutes nog aanwezig zijn.

3.2.7 Overige fauna

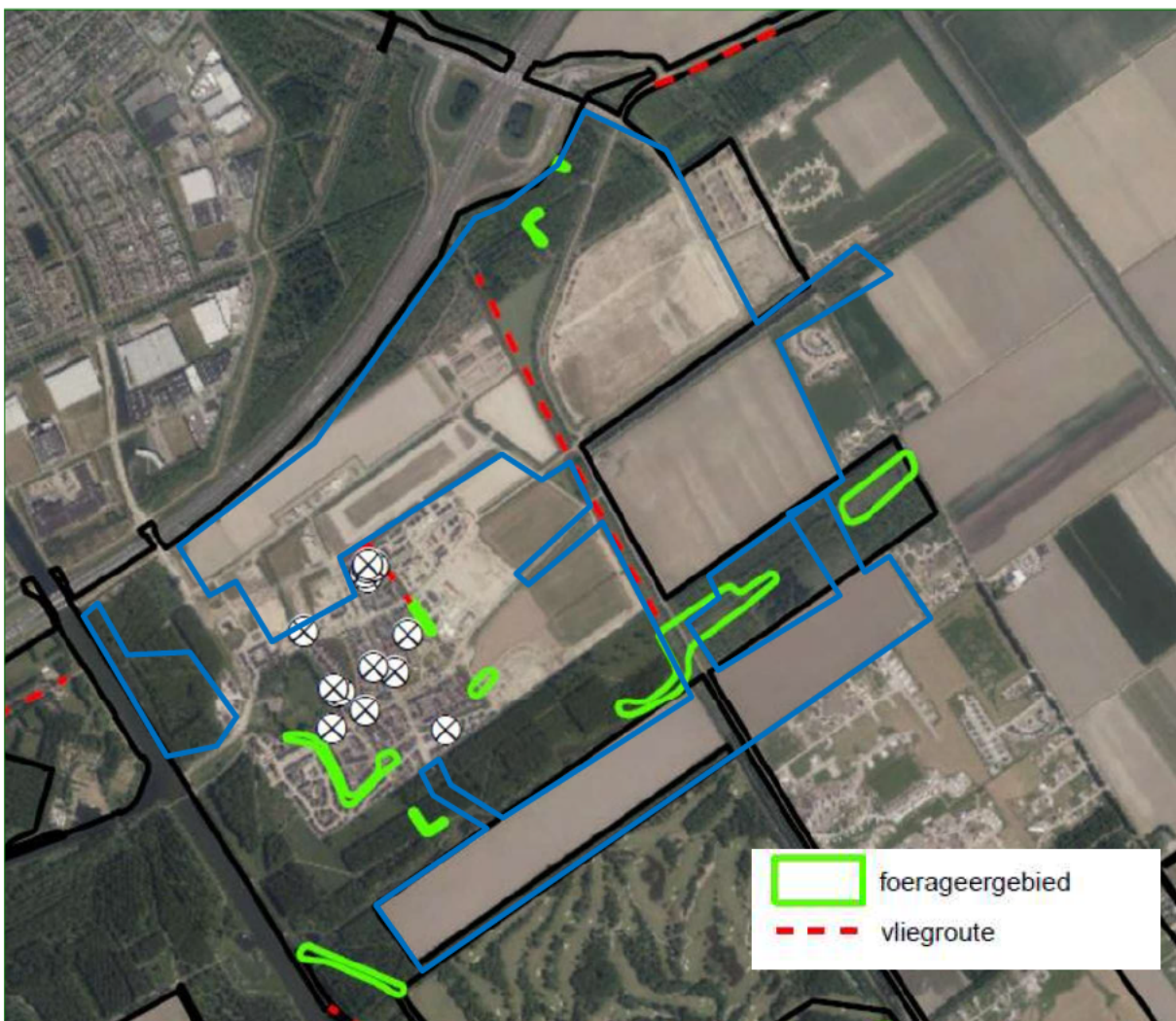
Aangetroffen soorten

Er zijn enkele waarnemingen bekend van Ringslang in de omgeving van het plangebied (NDFF 2012-2022) waaronder zwemmend in de Lage vaart.

De Grote vos (dagvlinder) en de Teunisbloempijlstaart (nachtvlinder) zijn éénmaal waargenomen in de omgeving van het plangebied.

Figuur 6.

Foerageergebied en vliegroutes Ruige dwergvleermuis in 2021. De witte cirkels met kruis zijn tijdens het onderzoek in 2021 vastgestelde paarverblijven.

Er zijn geen waarnemingen bekend van andere beschermde soorten in of rond het plangebied (NDFF 2012-2022). Tijdens het veldbezoek werden dergelijke soorten ook niet waargenomen.

Potentie plangebied

Het onderzoeksgebied is niet geschikt voor overige beschermde diersoorten in verband met het ontbreken van geschikt biotoop.

Voor de Grote vos ontbreken grote vrijstaande loofbomen in combinatie met geschikt bosrandbiotoop in het plangebied.

Tijdens de inventarisatie in 2021 zijn geen Ringslangen waargenomen. Waarschijnlijk biedt de zeer dichte vegetatie langs bijvoorbeeld de Kievitstocht en langs het Beverbos in de huidige situatie geen geschikt voortplantingsbiotoop met geschikte opwarmplaatsen voor de Ringslang.

3.3 Conclusie beschermde soorten

Op grond van §3.2.1 t/m §3.2.7 zijn beschermde, niet vrijgestelde soortgroepen te verwachten die staan weergegeven in Tabel 1. In de tabel wordt onderscheid gemaakt tussen de aangetroffen soortgroepen in en nabij het plangebied en de potenties daarvoor binnen het plangebied. Ook wordt onderscheid gemaakt tussen mogelijk (incidentele) aanwezigheid en gebruik als essentieel leefgebied (zoals bijvoorbeeld vaste verblijfplaatsen).

In hoofdstuk 4 wordt onderzocht welke gevolgen voor deze soortgroepen worden verwacht door het uitvoeren van de plannen.

In 2021 is in en nabij het plangebied onderzoek gedaan naar van beschermde fauna (VAN GROEN, VAN STRAATEN & VAN DER KNAAP, 2021). De soorten Rugstreeppad, Ringslang en Eekhoorn zijn niet binnen het plangebied waargenomen. Verder werden tijdens deze inventarisatie Bever en Boomarter nabij het plangebied waargenomen. Ook werden twee territoria van Buizerd op circa 150 meter afstand waargenomen. Van de Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis werden zowel foerageergebieden als vliegroutes vastgesteld.

Tabel 1.

Eerder volgens literatuuropgave vastgestelde soortgroepen met beschermde, niet vrijgestelde soorten in/nabij het plangebied (kolom 2), mogelijk (incidenteel) voorkomende beschermde, niet vrijgestelde soorten in het plangebied (kolom 3) en verwachte voorkomen van essentieel leefgebied van beschermde, niet vrijgestelde soorten binnen het plangebied (kolom 4).

**=alleen incidenteel voorkomend verwacht*

Beschermde, niet vrijgestelde soorten	Aangetroffen nabij het plangebied (literatuur en veldbezoek)	Mogelijk (incidenteel*) aanwezig in plangebied	Mogelijk essentieel leefgebied binnen het plangebied aanwezig
Planten	ja	nee	nee
Vissen	nee	nee	nee
Amfibieën	ja	nee	nee
Broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten	ja	ja	ja
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	ja	ja*	nee
Grondgebonden zoogdieren	ja	ja*	ja
Vleermuizen: verblijfplaats	ja	nee	ja
Vleermuizen: foerageergebied	ja	ja	ja
Vleermuizen: vliegroute	ja	nee	ja
Overige beschermde fauna	ja	nee	nee

4

Effectbeoordeling en maatregelen

Door het plan kunnen verschillende negatieve effecten optreden in het plangebied. Deze mogelijke effecten zijn onder te verdelen in tijdelijke effecten tijdens de aanleg en effecten als gevolg van de aanwezigheid van de nieuwe situatie.

De te verwachten soortgroepen met beschermde, niet vrijgestelde soorten worden in dit hoofdstuk besproken. Ze zijn samengevat in de derde kolom van Tabel 1. De aanwezigheid van deze soortgroepen kan van invloed zijn op de verdere procedure. De (negatieve) effecten die kunnen optreden bij de werkzaamheden worden onderzocht. Voorts zal worden aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om effecten te voorkomen of te minimaliseren.

Voor andere soortgroepen met niet beschermde of vrijgestelde soorten geldt altijd de zorgplicht (zie Bijlage 1.1.1).

4.1 Vogels

Vogelnesten kunnen worden vernield bij ecologisch gevoelige werkzaamheden zoals het rooien en kappen van struiken en bomen, diverse graafwerkzaamheden of het verwijderen van de vegetatie-toplaag.

Soorten met niet-jaarrond beschermde nesten

Men dient activiteiten waarbij nesten verstoord of vernield kunnen worden buiten het broedseizoen plaats te doen vinden, dus niet van grofweg 15 maart tot 15 juli. Deze periode is afhankelijk van bijvoorbeeld het weer en de betrokken soorten. Als onverhoopt buiten deze periode vogels broedend aanwezig zijn, dienen werkzaamheden plaatselijk te worden uitgesteld.

Wanneer in het broedseizoen gewerkt gaat worden is het mogelijk – voorafgaand aan het broedseizoen of voorafgaand aan de vestiging van broedvogels – het plangebied ongeschikt te maken als (nog) geen nesten aanwezig zijn. Hierbij mogen geen mogelijke nestplaatsen van jaarrond beschermde vogels ongeschikt of ontoegankelijk worden gemaakt!

‘Categorie 5’-soorten

Gezien de aanwezige biotopen in de nabijheid van het plangebied zullen de (mogelijk) aanwezige vogelsoorten die genoemd worden als ‘categorie 5b’-soort (Koolmees), kunnen uitwijken naar alternatief leefgebied. Er gelden geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die een jaarrond beschermde status van nesten van deze soorten rechtvaardigen. Overigens geldt ook voor deze soorten dat activiteiten waarbij nesten verstoord of vernield kunnen worden buiten het broedseizoen plaats moeten vinden.

Om de vestiging van broedende Oeverzwaluwen in het plangebied te voorkomen, is het aan te bevelen om zandhopen af te vlakken voorafgaand aan het broedseizoen (vóór 1 maart).

Soorten met jaarrond beschermde nesten

Voor de werkzaamheden in de bospercelen tussen Fase-4 noord en Fase-4 zuid worden geen negatieve effecten verwacht op Buizerd. Het territorium van een Buizerd is circa één hectare. De in 2021 vastgestelde territoria zitten beide op circa 150 meter afstand van de geplande ontwikkeling.

Voor het mogelijk incidentele gebruik van het plangebied door vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten uit de omgeving van het plangebied (Huismus), wordt geen negatief effect verwacht van de ingreep omdat het plangebied slechts een klein deel uitmaakt van een veel groter foerageergebied en in de naaste omgeving veel vergelijkbaar of beter biotoop aanwezig is. Het plangebied biedt geen essentieel leefgebied voor deze soorten en ze kunnen gemakkelijk uitwijken.

4.2 Grondgebonden zoogdieren

Voor de mogelijk aanwezige kleine marterachtigen binnen het plangebied moet vervangend leefgebied worden aangeboden. Er dient een ontheffing te worden aangevraagd waarbij in een op te stellen 'Activiteitenplan' deze mitigerende maatregelen worden uitgewerkt.

Voor de beverburcht nabij de te bouwen brug bij het Beverbos kan men maatregelen treffen om een negatief effect op deze soort te voorkomen. Deze maatregelen moeten worden beschreven in een Activiteitenplan. Daarbij moet men bijvoorbeeld denken aan het plaatsen van rasters om het betreden van honden te voorkomen.

Voor zowel kleine marterachtigen als de Bever kan vervangend leefgebied worden aangeboden bij het graven van de nieuwe watergang bij Fase-4 zuid. Men kan bijvoorbeeld takkenrillen plaatsen voor beschutting en eilanden aanleggen. Ook dit dient te worden uitgewerkt in een Activiteitenplan.

Voor de mogelijke aanwezigheid van Boommarter binnen het plangebied, moet vervangend leefgebied worden aangeboden, zoals bijvoorbeeld het ophangen van speciale boommarterkasten. Er dient een ontheffing te worden aangevraagd waarbij in een op te stellen 'Activiteitenplan' deze mitigerende maatregelen worden uitgewerkt. Tevens kunnen de bomen in de winter gescand worden om de aanwezigheid van (voor Boommarter geschikte) holtes in vast te stellen of uit te sluiten.

4.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Ten tijde van het veldbezoek waren de bomen dicht bebladerd en daarom slecht inspecteerbaar op de aanwezigheid van holtes en spleten die geschikt zouden kunnen zijn voor vleermuizen. Aanbevolen wordt om in de winterperiode een aanvullende bomenscan uit te voeren waarbij holtes en spleten in kaart worden gebracht.

Met gebruik van onder andere endoscoop, spiegels en zaklamp gekeken kan worden gekeken of er (sporen van) verblijvende vleermuizen aanwezig zijn. Indien vleermuizen (of sporen daarvan) aanwezig zijn dient een volledig vervolgonderzoek te worden uitgevoerd om aantallen, soorten en gebruiksfunctie in kaart te brengen.

Een dergelijke holte-scan is geen volledig protocollair vleermuis-onderzoek. Een holte-scan heeft drie mogelijke uitkomsten:

- ♣ De holtes zijn ongeschikt voor verblijvende vleermuizen en er worden geen vleermuizen of sporen daarvan aangetroffen.
- ♣ Er worden geen vleermuizen of sporen daarvan aangetroffen, maar de holtes blijken niet volledig inspecteerbaar.
- ♣ Er worden verblijvende vleermuizen of sporen van gebruik door vleermuizen aangetroffen in de holtes.

Indien de holtes voldoende inspecteerbaar zijn en geen verblijvende vleermuizen of sporen daarvan worden aangetroffen kan beoordeeld worden dat de holtes ongeschikt zijn. Er is in dat geval geen vervolgonderzoek naar vleermuizen nodig.

Indien vleermuizen (of sporen daarvan) aanwezig zijn of de holtes niet volledig inspecteerbaar zijn dient een volledig vervolgonderzoek te worden uitgevoerd. Bij dit onderzoek dienen soorten, aantallen en gebruiksfunctie in kaart te worden gebracht.

Als uit eventueel vervolgonderzoek blijkt dat verblijvende vleermuizen aanwezig zijn dienen vervangende en geschikte verblijfplaatsen te worden aangeboden. Er is tijdelijke compensatie en permanente compensatie noodzakelijk. Er dient een ontheffing te worden aangevraagd waarbij in een op te stellen 'Activiteitenplan' deze maatregelen worden uitgewerkt.

Foerageergebied

Voor de mogelijk aanwezige foeragerende vleermuizen in het plangebied wordt geen negatief effect verwacht van de ingreep omdat het plangebied slechts een klein deel uitmaakt van een veel groter foerageergebied en in de naaste omgeving veel vergelijkbaar of beter biotoop aanwezig is. De vleermuizen kunnen derhalve gemakkelijk tijdelijk uitwijken.

Na realisatie van de plannen zal vanwege de ontwikkelde begroeiing en gerealiseerde bebouwing de beschutting toenemen en zal het terrein geschikter worden voor foeragerende vleermuizen.

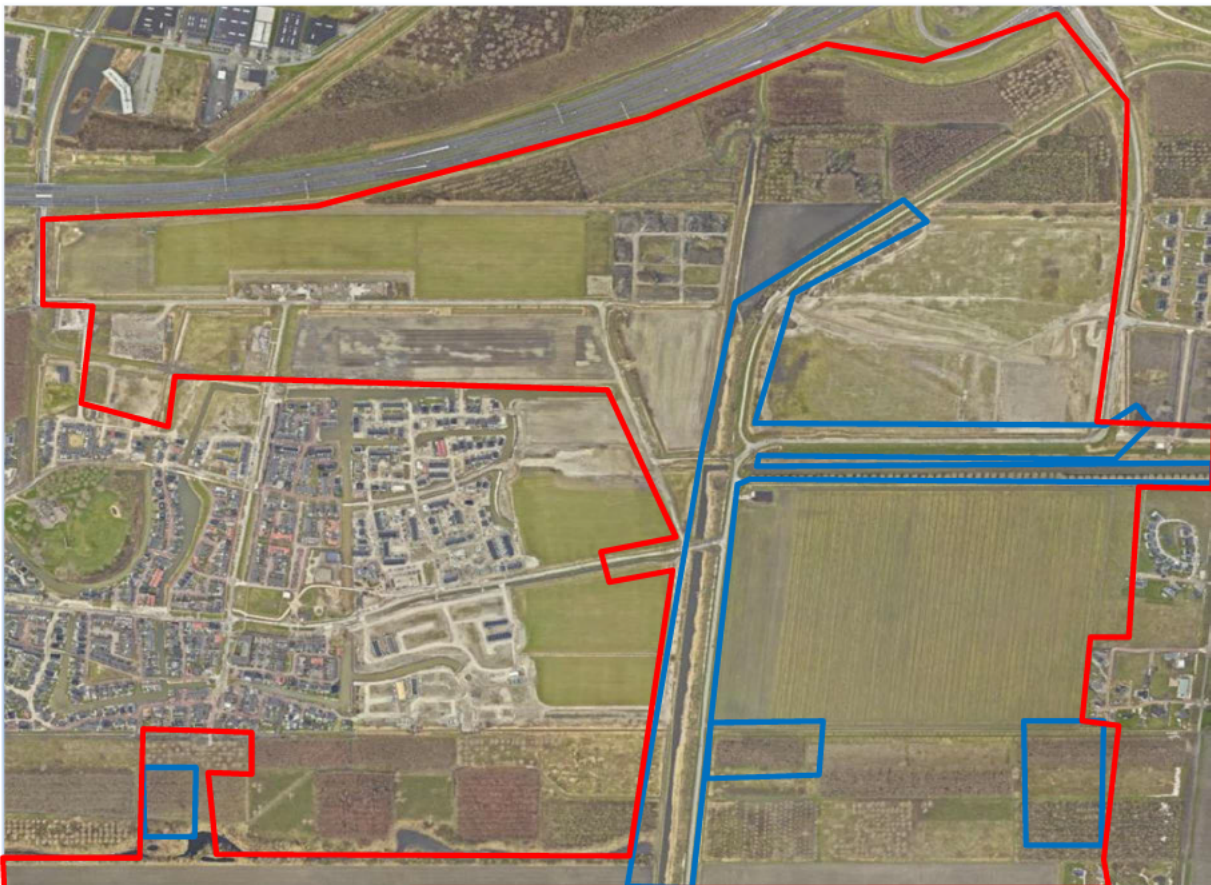
Vliegroutes

Het plangebied kan gebruikt worden als (klein) onderdeel van een vliegroute door vleermuizen (Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis). De vleermuizen gebruiken de watergang en rietkraag langs de Kievitstocht en deze zullen niet veranderen. Hiermee worden geen belangrijke gevolgen verwacht door de werkzaamheden.

Wanneer het gehele bos ten zuiden van de A6 gekapt wordt zal de vliegroute tussen de twee foerageergebieden in dit bos vervallen.

Figuur 7.

Delen waar bomenkap noodzakelijk is (blauw omlijnd) en een bomenscan in de winter aanbevolen wordt.

4.4 Conclusie effectbeoordeling

Negatieve effecten van de plannen op beschermde soorten (indien aanwezig) zijn niet uit te sluiten. Het gaat om Bever, Boommarter, kleine marterachtigen en boombewonende vleermuizen.

Voor de mogelijke aanwezigheid van kleine marterachtigen binnen het plangebied, moet vervangend leefgebied worden aangeboden. Er dient een ontheffing te worden aangevraagd waarbij in een op te stellen 'Activiteitenplan' deze mitigerende maatregelen worden uitgewerkt.

Voor de aanwezigheid van de Bever nabij het plangebied dient men maatregelen te treffen om een negatief effect op deze soort te voorkomen. Er dient een ontheffing te worden aangevraagd waarbij in een op te stellen 'Activiteitenplan' deze maatregelen worden uitgewerkt.

Voor de mogelijke aanwezigheid van Boommarter binnen het plangebied, moet vervangend leefgebied worden aangeboden, zoals het ophangen van boommarterkasten. Er dient een ontheffing te worden aangevraagd waarbij in een op te stellen 'Activiteitenplan' deze mitigerende maatregelen worden uitgewerkt.

Ten tijde van het veldbezoek was er een dicht bladerdek in de bomen aanwezig. Wegens het dichte bladerdek waren de bomen niet goed te inspecteren op de aanwezigheid van holtes en spleten.

Aanbevolen wordt om in de winterperiode, wanneer het blad van de bomen is, een scan naar de aanwezigheid van nesten, holtes en spleten uit te voeren.

Indien nesten, holtes of spleten die geschikt kunnen zijn voor beschermde soorten (bijvoorbeeld Boommarter en vleermuizen) aanwezig zijn, dienen in het op te stellen Activiteitenplan mitigerende en compenserende maatregelen te worden opgenomen (zie Figuur 7).

5 Gebiedsbescherming en overige natuurwetgeving

In hoofdstuk 3 en 4 is beschreven welke beschermde soorten kunnen voorkomen en welke effecten de werkzaamheden kunnen hebben. De Wet Natuurbescherming kent naast soortbescherming ook gebiedsbeschermende wet- en regelgeving, in het bijzonder die van de Natura 2000-gebieden en betreffende behoud van grootschalige houtopstanden (Zie Bijlage 1.3).

Naast bepalingen uit de Wnb kunnen gebieden ook beschermd zijn onder de Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) als onderdeel van het 'Natuurnetwerk Nederland' (voorheen Ecologische hoofdstructuur, EHS) of als Provinciaal aangewezen 'Bijzonder Provinciaal Landschap', 'Weidevogelleefgebied' of 'Belangrijk weidevogelgebied'.

Hieronder wordt aangegeven welke gebiedsbeschermende wetgeving van toepassing is op het plangebied.

5.1 Natura 2000

Het plangebied ligt op meer dan vijf kilometer afstand van het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, de Oostvaardersplassen (zie Figuur 8). Gezien de grote afstand, afscherming (stedelijk) en de aard van de uit te voeren werkzaamheden, worden op voorhand geen directe negatieve gevolgen verwacht van de plannen zoals licht, geluid of optische verstoring. Er hoeft hiernaar geen nadere toetsing uitgevoerd te worden.

Gezien de toename van stikstofemissie door plannen is wellicht een berekening van precieze emissie en depositie van stikstof wenselijk voor dit project. Het betreft een zogenaamde 'Aerius'-berekening. Aanbevolen wordt hierover vooroverleg te voeren met het bevoegd.

5.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van het NNN, inclusief de zogenaamde verbindingszones die verschillende NNN-gebieden kunnen verbinden (zie Figuur 5). Er kunnen geen negatieve effecten door de plannen op het NNN-gebied optreden. De plannen hoeven verder niet getoetst te worden aan beschermde waarden binnen dit netwerk.

5.3 Weidevogelgebieden

Het gebied is niet begrensd als een bijzonder te beschermen weidevogelleefgebied of belangrijk weidevogelgebied (zie Figuur 3).

Er is geen negatief effect mogelijk op Weidevogelleefgebieden, een nadere toetsing is niet nodig.

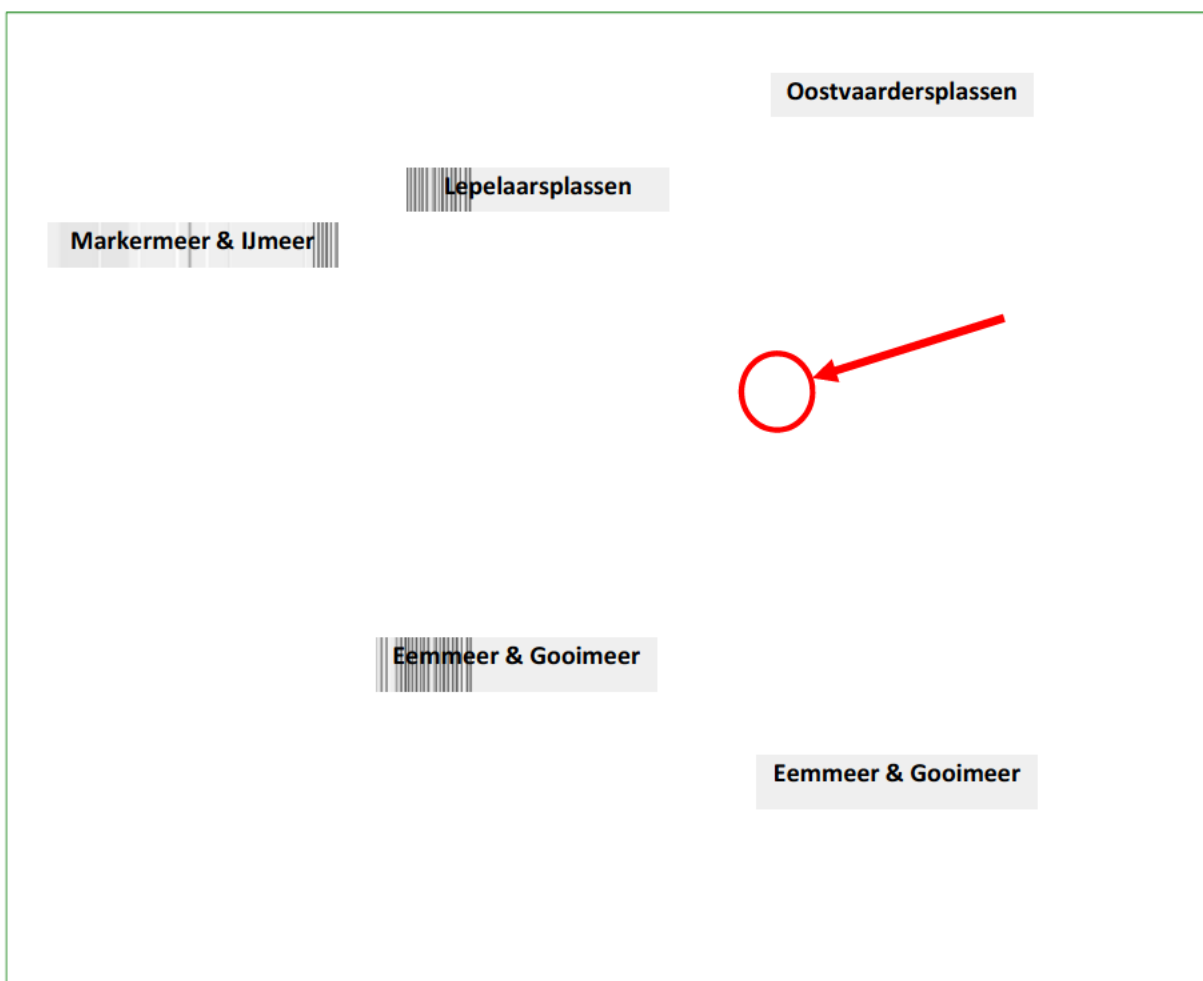
5.4 Houtopstanden

Er wordt volgens de plannen mogelijk een buiten de bebouwde kom gelegen beplantingen gekapt, die groter dan 1000 m² is en daarmee geldt als houtopstand. Er wordt volgens de plannen mogelijk een buiten de bebouwde kom gelegen rijbeplanting van meer dan 20 bomen gekapt die geldt als houtopstand.

Als een houtopstand gekapt moet worden, moet dit worden gemeld bij het bevoegd gezag en moet herplant plaatsvinden. Het bevoegd gezag kan een kapverbod opleggen ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden. Op deze kap- en herplantplicht bestaan enkele uitzonderingen. Voor het kappen van populieren of wilgen langs (water)wegen geldt dit bijvoorbeeld niet. De Wet natuurbescherming verleent aan Gedeputeerde Staten en de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) de bevoegdheid ontheffing te verlenen van de meld- en herplantplicht.

Figuur 8.

Ligging van het plangebied (rode pijl) ten opzichte van Natura 2000-gebied (groen).

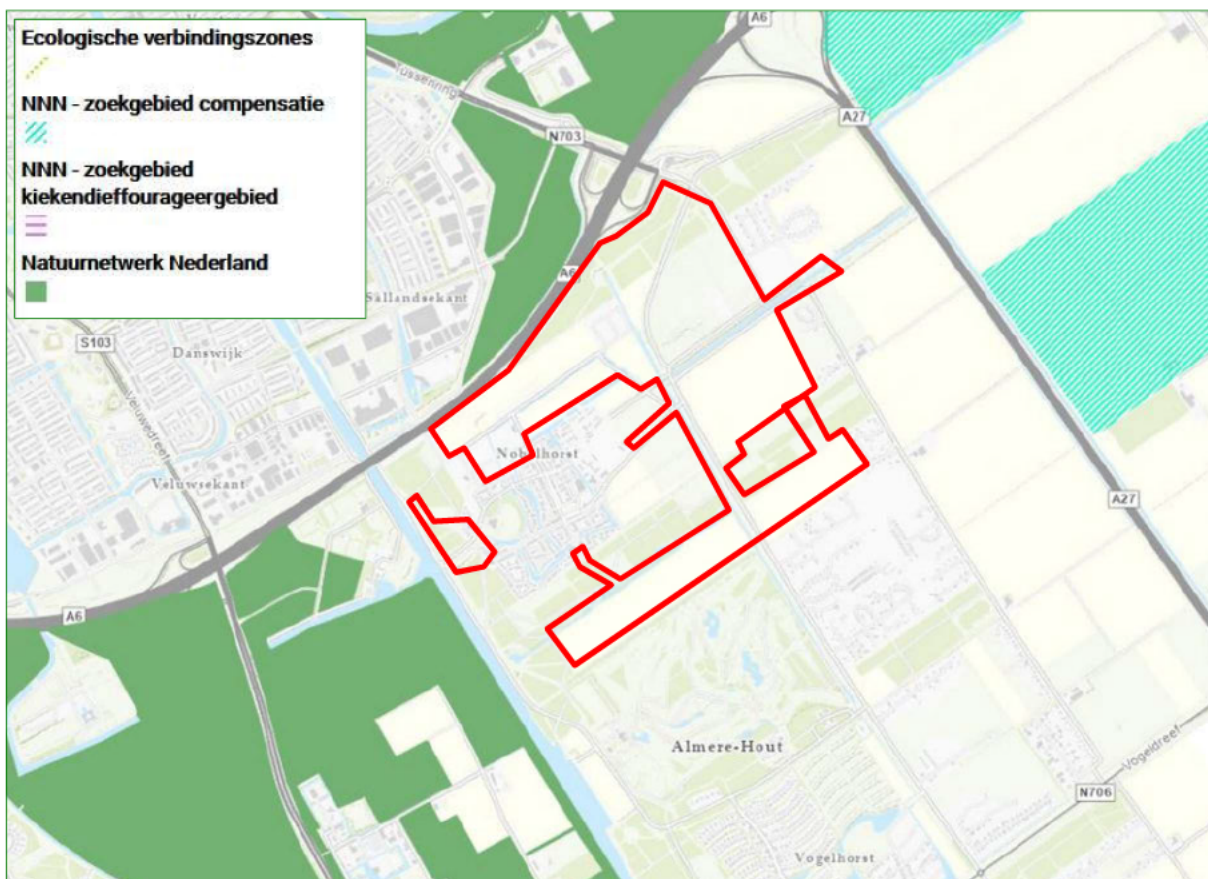
Aanbevolen wordt hierover contact op te nemen met het bevoegd gezag.

5.5 Overige relevante wetgeving

Er is geen overige natuurwetgeving, bekend die van invloed kan zijn op de plannen.

Figuur 9.

Ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde Weidevogelleefgebieden, natuurverbindingen en het NNN.

5.6 Conclusie gebiedsbeschermende en overige natuurwetgeving

Gezien de aard van de plannen, de reikwijdte daarvan en de locatie van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden is, buiten eventuele indirecte gevolgen door toegenomen stikstofemissie en eventuele gevolgen van houtopstanden, op voorhand uit te sluiten dat beschermde gebieden onder de Wnb of andere (provinciaal) beschermde of aangewezen gebieden, direct beïnvloed worden door de plannen.

Gezien de toename van stikstofemissie door plannen is wellicht een berekening van precieze emissie en depositie van stikstof wenselijk voor dit project. Het betreft een zogenaamde 'Aerius'-berekening. Aanbevolen wordt hierover vooroverleg te voeren met het bevoegd gezag, de Provincie Flevoland.

Voor het verwijderen van de houtopstanden wordt aanbevolen contact op te nemen met het bevoegd gezag.

6 Conclusies

6.1 Beschermde soorten Wnb

- ♣ Het onderzoeksgebied is in potentie geschikt voor beschermde soorten amfibieën, vogels, grondgebonden zoogdieren en vleermuizen en overige fauna.
- ♣ In 2021 is in en nabij het plangebied onderzoek gedaan naar beschermde fauna (VAN GROEN, VAN STRAATEN & VAN DER KNAAP, 2021) De soorten Rugstreeppad, Ringslang en Eekhoorn niet zijn binnen het plangebied waargenomen.
- ♣ Gezien de uitgevoerde toetsing en eerder uitgevoerd onderzoek, kunnen van de amfibieën alleen 'vrijgestelde' soorten verblijvend aanwezig zijn. Voor deze aangetroffen of verwachte 'vrijgestelde' soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd als werkzaamheden worden verricht in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, zoals het besproken plan.
- ♣ In het plangebied kunnen broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten voorkomen. Voor de verwachte aanwezige broedvogels dienen werkzaamheden waarbij nesten vernield of verstoord kunnen worden, buiten het broedseizoen plaats te vinden. Een ontheffing is voor broedvogels dan niet nodig. Het broedseizoen loopt ruwweg van half maart tot half juli.
- ♣ Om de vestiging van broedende Oeverzwaluwen (cat 5b) in het plangebied te voorkomen, is het aan te bevelen om zandhopen af te vlakken voorafgaand aan het broedseizoen (vóór 1 maart)
- ♣ Voor het mogelijk incidentele terreingebruik van het plangebied door vogels met jaarrond beschermde nesten (Huisemus), wordt geen negatief effect verwacht van de ingreep omdat het plangebied slechts een klein deel uitmaakt van een veel groter leefgebied en in de naaste omgeving veel vergelijkbaar of beter biotoop aanwezig is. Het plangebied biedt geen essentieel leefgebied voor deze soorten en ze kunnen gemakkelijk uitwijken.
- ♣ In het onderzoeksgebied kunnen beschermde grondgebonden zoogdieren voorkomen die zijn beschermd als 'andere soort'. Het gaat om kleine marterachtigen en Boomarter. Omdat negatieve effecten door de werkzaamheden niet uit te sluiten zijn, dient een ontheffing te worden aangevraagd waarbij in een op te stellen 'Activiteitenplan' passende, mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgewerkt.
- ♣ Nabij het onderzoeksgebied zijn beschermde grondgebonden zoogdieren aanwezig die zijn beschermd onder de Habitatrichtlijn, namelijk de Bever. Omdat negatieve effecten door de werkzaamheden niet uit te sluiten zijn, dient een ontheffing te worden aangevraagd waarbij in een op te stellen Activiteitenplan passende, mitigerende en compenserende maatregelen zijn uitgewerkt.

- ♣ Ten tijde van het veldbezoek was er een dicht bladerdek in de bomen aanwezig. Wegens het dichte bladerdek waren de bomen niet goed inspecteerbaar op de aanwezigheid van nesten, holtes en spleten. Aanbevolen wordt om in de winterperiode, wanneer het blad van de bomen is, een scan naar de aanwezigheid van nesten, holtes en spleten uit te voeren. In een op te stellen Activiteitenplan zal worden ingegaan op te nemen mitigerende en/of compenserende maatregelen ten behoeve van het eventuele verdwijnen van in gebruik zijnde verblijfplaatsen van vleermuizen.
- ♣ Voor de mogelijk aanwezige foeragerende vleermuizen in het plangebied wordt geen negatief effect verwacht van de ingreep omdat het plangebied slechts een klein deel uitmaakt van een veel groter foerageergebied en in de naaste omgeving veel vergelijkbaar of beter biotoop aanwezig is. De vleermuizen kunnen derhalve gemakkelijk tijdelijk uitwijken.
- ♣ Het plangebied kan gebruikt worden als (klein) onderdeel van een vliegroute door vleermuizen. De aard van het plangebied zal echter tijdens de aanleg maar ook later niet dusdanig veranderen dat belangrijke gevolgen worden verwacht.

6.2 Gebiedsbescherming en overige natuurwetgeving

- ♣ Gezien de aard van de plannen, de reikwijdte daarvan en de locatie van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden is buiten indirecte gevolgen door toegenomen stikstofemissie en houtopstanden, op voorhand uit te sluiten dat andere natuurwetgeving dan die beschreven in hoofdstuk 3 en 4 aan de orde is bij uitvoering van de plannen.
- ♣ Gezien de toename van stikstofemissie door plannen is wellicht een berekening van precieze emissie en depositie van stikstof wenselijk voor dit project. Het betreft een zogenaamde 'Aerius'-berekening. Aanbevolen wordt hierover vooroverleg te voeren met het bevoegd gezag, de Provincie Flevoland.
- ♣ Voor het verwijderen van de houtopstanden wordt aanbevolen contact op te nemen met het bevoegd gezag.

6.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende soorten en hun leefomgeving geldt de zorgplicht (zie Bijlage 1.1.1). Teneinde de zorgplicht na te leven kan men voorafgaand aan de werkzaamheden de volgende praktische richtlijnen hanteren:

- ♣ Alle aanwezige bebouwing, vegetatie of bodemmateriaal kan gefaseerd verwijderd worden. Dit geeft bodembewonende dieren de kans om in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.

- ♣ Ontzie groen en groenvoorzieningen zoveel als mogelijk tijdens de werkzaamheden en bij het (tijdelijk) opslaan van machines en materialen. Gebruik zo klein mogelijke werkbreedtes en gebruik eventuele bouwwegen zowel voor aanvoer als afvoer.
- ♣ Bij ecologisch gevoelige werkzaamheden kan zodanig worden gewerkt dat richting te behouden leefgebied van aanwezig fauna wordt gewerkt en dieren niet ingesloten raken en (meer) kans hebben te vluchten.
- ♣ Het verwijderen van groen kan zoveel mogelijk beperkt worden of na de werkzaamheden kan nieuw groen aangeplant worden op dezelfde locaties als waar groen verwijderd wordt. Houdt bij werkzaamheden rondom groenvoorzieningen een zo smal mogelijke werkbreedte aan.
- ♣ Bij ecologisch gevoelige werkzaamheden kan zoveel mogelijk van bestaande paden gebruik gemaakt worden, of kunnen nieuw gecreëerde paden herhaaldelijk worden gebruikt om insporing en potentiële verstoring te beperken.
- ♣ Om schade aan vissen en amfibieën te beperken moeten de werkzaamheden aan wateren en oevers zoveel mogelijk worden uitgevoerd in de periode augustus tot en met oktober in verband met de perioden van voortplanting en overwintering.
- ♣ Uit de te dempen wateren kunnen amfibieën (alle stadia) of vissen verdreven worden door van 'dicht' naar 'open' te werken en geen dieren in te sluiten. Als dit niet mogelijk is kunnen de dieren weggevangen worden door de wateren af te dammen en het waterniveau te verlagen. Deze dieren kunnen vervolgens worden overgebracht naar een geschikt water in de nabije omgeving.
- ♣ Bij de sloop- en bouwwerkzaamheden moet voorkomen worden dat 's nachts met sterke bouwverlichting wordt gewerkt.

6.4 Aanbevelingen ter bevordering van natuur

Met behulp van enkele eenvoudige maatregelen kan de natuur in het plangebied versterkt worden en krijgen planten en dieren ook in nieuwe ontwikkelingslocaties de ruimte. Er zijn veel goede websites beschikbaar met tips en informatie over groen bouwen en het natuurlijk inrichten van tuinen.

→ <https://www.checklistgroenbouwen.nl/>

Als aanvulling worden voor dit plan de volgende aanbevelingen gedaan:

- ♣ Het verbreden van wateren rondom planpercelen en de aanleg van natuurvriendelijke oevers.
- ♣ Het plaatsen van vleermuiskasten of geschikt maken of openhouden van spouwmuren van nieuwbouw voor vleermuizen.
- ♣ Plaatsen van voorzieningen voor Huismussen, Spreeuwen en Gierzwaluwen d.m.v. speciale dakpannen, vogelvides of inmetstelstenen.

- ♣ Het plaatsen van zogenaamde 'insectenhôtels' aan de muren van de bebouwing, in tuinen of in bestaande of aan te planten groenstructuren.
- ♣ Beplanten en aanleggen van groenstructuren met inheemse soorten zoals meidoorn, Wilde liguster, Klimop en Sleedoorn die insecten, vogels en vlinders kunnen aantrekken. Beplanting kan het beste aaneengesloten worden aangelegd omdat daarmee routes ontstaan voor soorten als Egel, muizen en vleermuizen.
- ♣ Indien bij de inrichting van het plangebied ook gemetselde muren gerealiseerd worden kunnen hierbij speciale materialen toegepast worden die veel sneller dan gebruikelijk een groeiplaats bieden voor muurplanten.

7

Aanbevolen en geraadpleegde literatuur

- BIJLSMA, ROB.G., 1993 *Ecologische atlas van de Nederlandse Roofvogels*. Schuyt & Co., Haarlem.
- BROEKHUIZEN, S., K. SPOELSTRA, J.B.M. THISSEN, K.J. KANTERS & J.C. BUYS (RED.), 2016. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- CREEMERS, R.C.M., & J.C.W. VAN DELFT (RAVON, RED.), 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland - Nederlandse Fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- DIETZ, C., O VON HELVERSEN & D. NILL, 2011. *Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika*. Tirion Natuur.
- FLORON, 2011. *Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora*. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- GROEN, F.M. VAN, M. VAN STRAATEN & F.N.M. VAN DER KNAAP. 2018. *Inventarisatie Almere Buiten/Hout in 2021, Inventarisatie in het kader van de Wet Natuurbescherming*. G&G-rapport 2021-185. Van der Goes en Groot, Alkmaar.
- HERDER, J.E., J. KRANENBERG, D. HOOGENBOOM, J. HAMERS & K. DEKKER (RED.), 2012. *Atlas van de Noord-Hollandse vissen*. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting RAVON, Nijmegen.
- HOOGENBOOM, D.M., F. VISBEEN, J. WONDERGEM, W. RUITENBEEK (RED.), 2014. *Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren*. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Noord-Hollandse Zoogdier Studiegroep (NOZOS), Alkmaar.
- KAPTEYN, K., 1995. *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Provincie Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdierstudiegroep, Het Noordhollands Landschap, Haarlem.
- LIMPENS, H., K. MOSTERT & W. BONGERS (RED.), 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen: onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Utrecht.
- SCHARRINGA, C.J.G., W. RUITENBEEK & P.J. ZOMERDIJK, 2010. *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009*. Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland, Landschap Noord-Holland.
- SOVON VOGELONDERZOEK NEDERLAND, 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000*. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- TWISK, P., A. VAN DIEPENBEEK & J.P. BEKKER, 2009. *Veldgids Europese zoogdieren*. KNNV Uitgeverij, Zeist.

UCHELEN, E. VAN, 2021. *Bunzing, Hermelijn en Wezel – Kleine Roofdieren*. KNNV Uitgeverij, Zeist.

VLEERMUISVAKBERAAD (NETWERK GROENE BUREAUS, ZOOGDIERVERENIGING VZZ EN GEGEVENS AUTORITEIT NATUUR). *Vleermuisprotocol 2021*, januari 2021.

8 Bijlagen

Bijlage 1 Huidige natuurwetgeving

Bijlage 1 Huidige natuurwetgeving

Bijlage 1.1 Wet natuurbescherming (Wnb)

De Wet natuurbescherming (Wnb) is het nationale wettelijke kader waarin de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet zijn samengevoegd.

In de Wnb is zowel de soortbescherming van wilde flora en fauna geregeld als de gebiedsbescherming die veelal voortkomt uit bepalingen van de Europese Habitatrichtlijn (HRL) en Vogelrichtlijn (VRL).

De provincies zijn, op enkele uitzonderingen na, het bevoegd gezag van de wet. De provincies organiseren de ontheffingsverlening en handhaving.

Bijlage 1.1.1 Zorgplicht

Een belangrijke bepaling van de Wnb is de zorgplicht die stelt dat “een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

Bijlage 1.2 Soortbescherming

Bijlage 1.2.1 Categorieën

Onder de Wnb wordt een aantal soorten planten en dieren beschermd. Er zijn vier categorieën met beschermde soorten. Twee categorieën bevatten de soorten die respectievelijk zijn beschermd onder de HRL en soorten genoemd in de VRL.

Naast deze Europees beschermde soorten heeft de wetgever nog een extra categorie soorten toegevoegd, de ‘andere soorten’.

Per provincie is conform artikel 3.11 nog een vierde categorie opgesteld, die van de ‘vrijgestelde soorten’. Alleen soorten uit de derde categorie kunnen worden vrijgesteld. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht bij het overtreden van de verbodsbepalingen (zie Bijlage 1.2.2) bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer. De lijst van vrijgestelde soorten kan per provincie variëren en is te vinden in Tabel 2.

Daarnaast zijn Bosmuis, Veldmuis en Huisspitsmuis in of op gebouwen of daarbij behorende erven in alle gevallen vrijgesteld van de genoemde verboden in artikel 3.10.

Tabel 2.

Vrijgestelde soorten per provincie.

Rood=niet vrijgesteld.

	DR	FL	FR	GL	GR	L	NB	NH	OV	UT	ZH	ZL
Zoogdieren												
Aardmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bosmuis*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bunzing	+		+		+	+				+	+	
Dwergmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Dwergspitsmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eekhoorn						+ ¹						
Egel	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+
Gewone bosspitsmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Haas	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Hermelijn	+		+		+	+				+	+	
Huisspitsmuis*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Konijn	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Ondergrondse woelmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Ree	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rosse woelmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Steenmarter						+ ²						
Tweekleurige bosspitsmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Veldmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Vos	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wezel	+		+		+	+				+	+	
Wild zwijn							+					
Woelrat	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Amfibieën en reptielen												
Bruine Kikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Gewone pad	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Hazelworm						+ ³						
Kleine watersalamander	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Levendbarende hagedis						+ ⁴						
Meerkikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bastaardkikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

*: algemene vrijstelling wanneer soorten zich in/op gebouwen en bijhorende erven bevinden

+¹:geldt in de periode maart-april en juli t/m november

+²:geldt in de periode 15 augustus t/m februari

+³:geldt in de periode juli t/m september

+⁴:geldt in de periode 15 augustus t/m 15 oktober

Bijlage 1.2.2 Verbodsbepalingen

De Wnb bepaalt conform artikel 3.1, 3.5 & 3.10 dat de volgende zaken verboden zijn:

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende dieren voorkomend in de Habitatrichtlijn, vogels genoemd in de Vogelrichtlijn en aangewezen 'andere soorten' opzettelijk te doden of te vangen¹
2. Het is verboden dieren voorkomend in de Habitatrichtlijn opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van hierboven genoemde soorten te vernielen of te beschadigen of nesten of eieren van vogels weg te nemen.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste punt opzettelijk te verstoren als deze verstoring van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
5. Het is verboden planten van soorten genoemd in de Habitatrichtlijn (bijlage IV, Bijlage 1 Verdrag van Bern) of als 'andere soorten' (Bijlage B bij de wet) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Bijlage 1.2.3 Ontheffingsmogelijkheid

Ruimtelijke ontwikkeling en (her)inrichting zoals het slopen, renoveren of bouwen van woningen, het dempen van wateren of het aanleggen bedrijventerreinen, kan beschadiging of vernieling tot gevolg hebben van de voortplantings- en rustplaatsen van de in het gebied voorkomende (beschermde) soorten. Dit hangt af van de fysieke uitvoering daarvan en de periode waarin het project plaatsvindt. In bepaalde gevallen moet dan ontheffing voor de Wnb verkregen worden.

Als er beschermde soorten (zie Bijlage 1.2.1) voorkomen die niet zijn vrijgesteld én verbodsbepalingen (zie Bijlage 1.2.2) worden overtreden, dan is ontheffing vereist of moet, indien mogelijk, conform art. 3.31 gewerkt worden met een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode.

De vraag of de ontheffing kan worden verleend zal worden beoordeeld door het bevoegde gezag (veelal de provincie waarin het plangebied is gelegen). Belangrijk daarbij is de vraag in hoeverre schade optreedt, of de gunstige staat van instandhouding van de

¹Het betreft soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, soorten genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn in hun natuurlijke verspreidingsgebied. Alsmede andere soorten, genoemd in bijlage, onderdeel A, bij de wet.

betrokken soort(en) in gevaar komt en of er bevredigende alternatieven voorhanden zijn voor de ingreep of de locatie daarvan.

Bijlage 1.2.4 Wettelijk belang

Per categorie is het bij het al dan niet verkrijgen van een ontheffing belangrijk wat het belang is van het uit te voeren plan en de te verkrijgen ontheffing. Als schade niet te voorkomen is, dient één van de onderstaande wettelijke belangen van toepassing te zijn:

Soorten van de Vogelrichtlijn

Ontheffing is nodig:

- ♣ in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid.
- ♣ in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
- ♣ ter bescherming van flora en fauna.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Ontheffing is nodig:

- ♣ ter bescherming van flora en fauna.
- ♣ in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Andere soorten

Ontheffing is nodig:

- ♣ ter bescherming van flora en fauna.
- ♣ in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.
- ♣ in het kader van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting van gebieden en het toekomstig gebruik daarvan.
- ♣ ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen.

Bijlage 1.2.5 Broedvogels

Voor broedvogels wordt in principe geen ontheffing verleend. Als men verstorende activiteiten buiten het broedseizoen laat plaatsvinden worden de vogels geacht te kunnen uitwijken, treedt geen schade op en is geen ontheffing noodzakelijk.

Er is een uitzondering, vogelnesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn vallen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' en zijn daarom jaarrond beschermd. Er zijn vier verschillende categorieën 'broedvogels met jaarrond beschermde nesten', categorie 1 t/m 4, zie kader volgende pagina.

Kader: Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten en bijbehorende categorie.

**Geldt alleen in provincie Limburg en Overijssel Categorieën waarbinnen de soorten in deze provincies vallen zijn aangegeven voor Limburg, Overijssel.*

***Geldt alleen in provincie Limburg.*

****Geldt alleen in provincie Overijssel*

Soort	Categorie	Toelichting codes
Bijeneter**	4	Vogelsoorten waarvan de nesten in principe jaarrond zijn beschermd met beschermingscategorie:
Blauwe reiger**	4	
Boerenzwaluw*	2,3	
Boomvalk	4	1 = soorten die ook buiten het broedseizoen het nest gebruiken als vaste rust- of verblijfplaats;
Bosuil*	2, 3	
Buizerd	4	
Draaihals**	4	2 = koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van
Gierzwaluw	2	
Grauwe klauwier**	4	zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop;
Grote gele kwikstaart	3	
Grutto**	4	3 = soorten die elk jaar op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing;
Havik	4	
Huismus	2	
Huiszwaluw*	2	4 = soorten die niet of nauwelijks zelf in staat zijn een nest te maken.
IJsvogel**	4	
Kerkuil	3	
Kramsvogel**	4	
Kwartelkoning**	4	
Oehoe	3	
Ooievaar	3	
Paapje**	4	
Raaf*	3, 4	
Ransuil	4	
Ringmus**	4	
Roek	2	
Roerdomp**	4	
Rode Wouw**	3	
Slechtvalk	3	
Sperwer	4	
Spotvogel**	4	
Steenuil	1	
Torenvalk*	3, 4	
Visdief**	4	
Wespendief	4	
Wulp**	4	
Zeearend***	4	
Zomertortel**	4	
Zwarte specht*	4, 3	
Zwarte wouw	4	

De lijst met vogelsoorten waarvan de nesten gedurende het hele jaar zijn beschermd is in 2009 aangepast (zie kader). In de provincie Overijssel is de lijst in 2019 opnieuw aangepast (zie kader). In de provincie Limburg is de lijst in 2020 opnieuw aangepast (zie kader). In de provincie Limburg gelden nog enkele wijzigingen op de standaard, de volgende soorten vallen in deze provincie andere categorieën: Kerkuil (cat. 1), Oehoe (cat. 1), Roek (cat. 1), Grote gele kwikstaart (cat. 2), Ooievaar (cat. 2), Slechtvalk (cat. 2), Wespendief (cat. 3), Zwarte wouw (cat. 3), Zomertortel (cat. 4). **Let wel!** Bij de bescherming van een jaarrond beschermd nest of verblijf kan het zijn dat zowel de verblijfplaats als de (directe) omgeving die nodig is voor het succesvol functioneren daarvan moet worden betrokken.

Kader: Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten in categorie 5.

**Andere beschermings-status in provincies Limburg en/of Overijssel.*

***Geldt alleen in provincies Limburg en/of Overijssel*

De Grutto en Ringmus behoren bij categorie 5 in Overijssel, maar horen bij categorie 4 in Limburg.

zie ook kader op voorgaande pagina.

Blauwe reiger*	Koolmees
Boerenwaluw*	Kortsnavelboomkruiper
Bonte vliegenvanger	Middelste bonte specht**
Boomklever	Oeverwaluw
Boomkruiper	Pimpelmees
Bosuil*	Raaf*
Brilduiker	Ringmus*/**
Draaihals*	Ruigpootuil
Eidereend	Spreeuw
Ekster	Tapuit
Gekraagde roodstaart	Torenavalk*
Glanskop	Tureluur**
Gauwe vliegenvanger	Veldleeuwerik**
Groene specht	Wulp**
Grote bonte specht	Zeearend*
Grutto*/**	Zomertortel**
Hop	Zwarte kraai
Huiswaluw*	Zwarte mees
IJsvogel*	Zwarte roodstaart
Kleine bonte specht	Zwarte specht*
Kleine vliegenvanger	

Voor soorten met jaarrond beschermde nesten kan soms, meestal alleen buiten het broedseizoen, wél ontheffing worden aangevraagd. Een 'omgevingscheck' is dan vereist. Een deskundige moet in dat geval vaststellen of de desbetreffende soort zelfstandig een vervangend nest kan vinden in de omgeving, of dat met verzachtende en/of compenserende maatregelen de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rustplaats gegarandeerd kan worden. Om zeker te zijn dat geplande of genomen maatregelen hiertoe voldoende zijn, moeten deze middels een ontheffingsaanvraag worden voorgelegd aan de provincie. Als de gunstig staat van instandhouding niet in gevaar komt, kan de aanvraag (positief) worden afgewezen. Het is uiteraard essentieel dat de (aan de provincie) voorgestelde maatregelen ook daadwerkelijk worden genomen.

Categorie 5-soorten

Er is nog een categorie met 'bijzondere' vogelsoorten (Categorie 5) Deze soorten keren (zoals ook soorten met jaarrond beschermde nesten) weliswaar vaak terug naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar beschikken over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Van deze soorten zijn de verblijfplaatsen alleen dan beschermd als 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen'.

Bijlage 1.2.6 Gedragscodes

Indien men in het bezit is van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode, hoeft bij werkzaamheden in het kader van

natuurbeheer, van bestendig beheer of onderhoud, van bestendig gebruik en van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting voor Vogelsoorten (artikel 3.1), Habitatrichtlijnsoorten (artikel 3.5) en andere soorten (artikel 3.10) geen ontheffing te worden aangevraagd, mits aantoonbaar wordt gewerkt met deze gedragscode (artikel 3.31). De bewijslast dat correct is en wordt gehandeld volgens de gevolgde gedragscode ligt bij de initiatiefnemer.

Het is ook mogelijk te werken conform een dergelijke goedgekeurde gedragscode zonder deze zelf te hebben opgesteld. Te beïnvloeden soorten dienen dan wel in de gebruikte gedragscode te worden behandeld.

Bijlage 1.3 Gebiedsbescherming

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden. In de Wnb (art. 1.12) wordt ook verordend dat (provinciaal) gebieden aangewezen worden binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Tevens wordt aangegeven dat provincies mogelijkheden hebben ook andere belangrijke gebieden aan te wijzen vanwege hun landschapelijke- of natuurwaarden.

Bijlage 1.3.1 Natura 2000

Nederland en andere EU-landen hebben in overleg met de Europese Commissie speciale beschermingszones aangewezen, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Een overzicht van Natura 2000-gebieden is te vinden op:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=0>

Habitattoets

Wanneer plannen bestaan uit een project en ook voor zogenaamde 'andere handelingen' in of rond een Natura 2000-gebied, neemt de initiatiefnemer contact op met het bevoegde gezag. In principe is dit Gedeputeerde Staten van de Provincie waarin een gebied (grotendeels) ligt.

Indien negatieve effecten van een project niet kunnen worden uitgesloten, dient een toetsing te worden uitgevoerd. Als uit deze toetsing (ook wel 'Habitattoets' genoemd) blijkt dat een plan (mogelijk) significante negatieve gevolgen heeft, vindt de vergunningaanvraag plaats via een 'passende beoordeling'. Daarbij moeten ook cumulatieve effecten zijn meegenomen.

Alleen als uit de passende beoordeling met zekerheid blijkt dat geen significante gevolgen zullen optreden, of als het gaat om activiteiten met een groot openbaar belang en waarvoor geen alternatieven zijn, wordt vergunning verleend.

Als uit de 'Habitattoets' blijkt dat een activiteit negatieve gevolgen kan hebben die niet significant zijn, vindt de vergunningaanvraag plaats via een verslechterings- en verstoringstoets. Bij deze toets wordt via een uitgebreide effectbeoordeling nagegaan of activiteiten een kans met zich meebrengen op verslechtering van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten.

Externe werking

Belangrijk bij de bepalingen rond Natura 2000-gebieden is de 'externe werking'. Dit betekent dat ook projecten buiten het Natura 2000- netwerk met mogelijk negatieve gevolgen binnen het netwerk, getoetst moeten worden aan doelen van betrokken gebied of gebieden. Een bijzondere vorm van externe werking is de (extra) uitstoot van stikstof door een project die kan neerslaan binnen Natura 2000-gebieden en daar voor schade kan zorgen. Aangetoond moet worden dat geen negatieve gevolgen mogelijk kunnen zijn op Natura 2000-gebieden.

Bijlage 1.4 Overige gebiedsbescherming

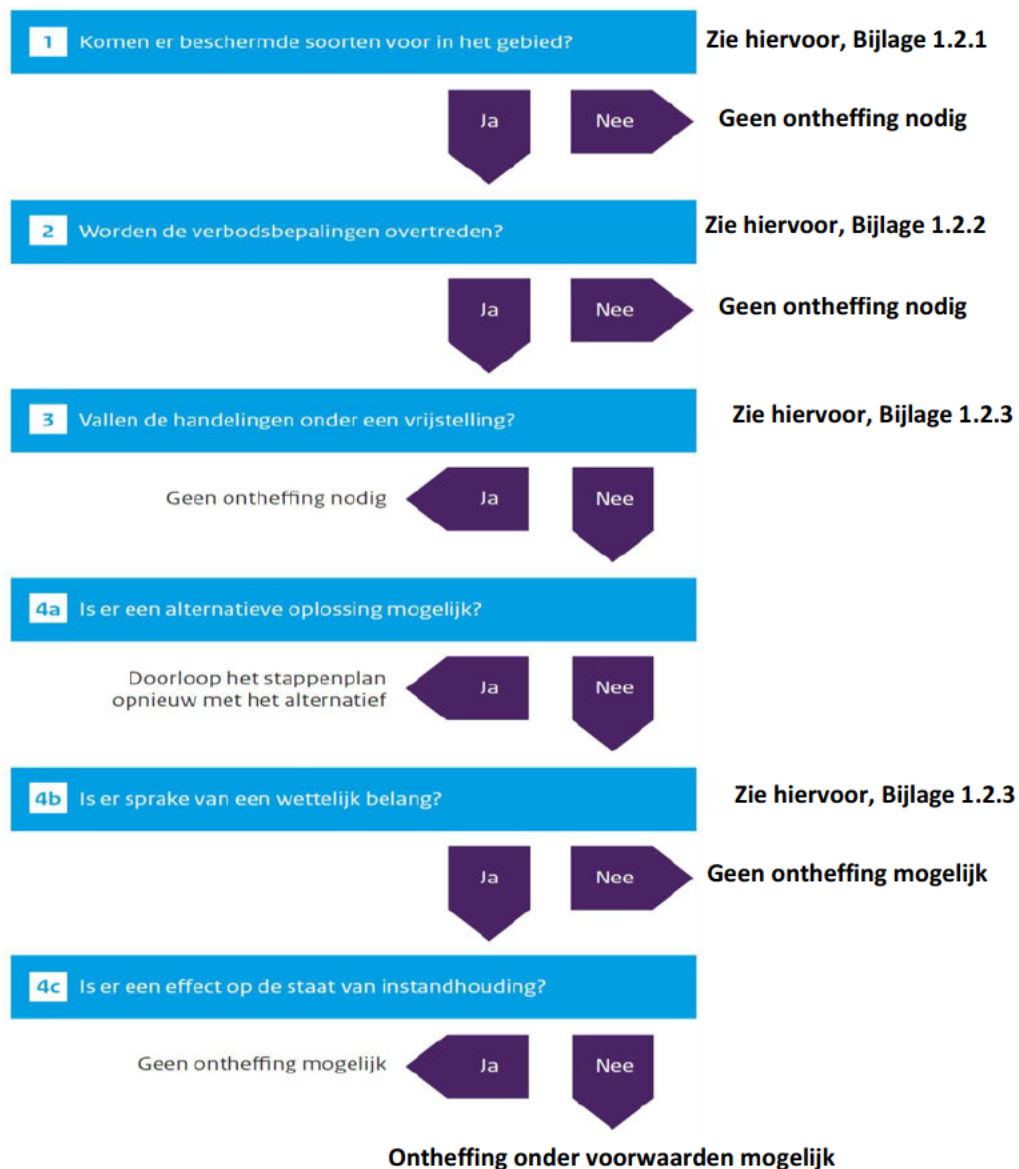
Bijlage 1.4.1 Natuurnetwerk Nederland (NNN), in de wet: Ecologische Hoofdstructuur EHS

Via de Wet Ruimtelijke Ordening wordt het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur EHS) planologisch beschermd. Op grond van artikel 2.10.4 Barro geldt er een algemeen beschermingsregime voor EHS-gebieden. Dit algemene regime bestaat eruit dat er geen toestemming mag worden verleend aan activiteiten die per saldo leiden tot een significante aantasting van de zogenaamde 'wezenlijke kenmerken en waarden' of tot een significante vermindering van de oppervlakte van of samenhang tussen die gebieden. Toestemming voor dergelijke activiteiten kan wel worden gekregen indien er sprake is van een groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn en de negatieve effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd. In de provinciale verordening moet dit 'nee tenzij'-regime zo worden vastgelegd dat hieraan in alle bestemmingsplannen en/of omgevingsvergunningen voor het afwijken van bestemmingsplannen wordt voldaan.

Bijlage 1.4.2 Overige natuurwetgeving

Naast de behandelde wetgeving zijn soms andere gebied beschermende bepalingen van kracht. Dit kunnen regionale of provinciale plannen of visies zijn die gebieden of soorten (extra) beschermen. Een voorbeeld hiervan zijn de 'Bijzonder Provinciale Landschappen' van de Provincie Noord-Holland. Per plangebied zal op maat moeten worden nagegaan of dergelijke bepalingen aan de orde zijn.

Figuur 10.
Stappenplan
procedure
ecologisch
onderzoek en
ontheffing

Bijlage 1.4.3 Houtopstanden

Houtopstanden groter dan 10 are of bomenrijen bestaand uit meer dan 20 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom, zijn beschermd. Men dient vergunning of ontheffing te verkrijgen indien dergelijke houtopstanden moeten worden gekapt of gerooid. In sommige gevallen is een herplantplicht aan de orde.

Bijlage 1.5 Procedure

Als bij aanvang van een project niet uitgesloten is dat beschermde soorten voorkomen of negatieve effecten op beschermde gebieden kunnen optreden, is een ecologische *quickscan* nodig en dient het stroomschema uit Figuur 10 te worden gevolgd.

Als op grond van deze *quickscan* de aanwezigheid van dergelijke soorten of gevolgen niet zijn uit te sluiten én wordt gezien dat negatieve effecten kunnen optreden, is vervolgonderzoek noodzakelijk.

Tijdens het vervolgonderzoek wordt het plangebied geïnventariseerd op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. Indien aangetroffen worden de gebruiksfuncties van deze soorten in beeld gebracht. Vervolgens wordt opnieuw onderzocht of negatieve gevolgen mogelijk zijn door uitvoering van de plannen.

Bijlage 1.5.1 Ontheffingsaanvraag Wnb

Als stap 4a uit het stroomschema negatief is omdat een project of plan locatie gebonden is en er geen alternatieven zijn, is een ontheffingsaanvraag waarschijnlijk aan de orde. Een dergelijke aanvraag dient onder andere vergezeld te gaan van:

- ♣ Een activiteitenplan waarin onder meer de locatie, de werkwijze, de te verwachten schade, de te nemen maatregelen, de alternatievenstudie en het wettelijk belang gedetailleerd worden beschreven.
- ♣ Een actuele en volledige inventarisatie naar het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied (ongeveer 3-5 jaar geldig).

De aanvraag kan voorafgaand aan het aanvragen van een omgevingsvergunning plaatsvinden. De aanvraag wordt gedaan bij de provincie waarin het plangebied is gelegen.

Het is ook mogelijk 'aan te haken' bij het aanvragen van een omgevingsvergunning in het kader van de 'Wet algemene bepalingen omgevingsrecht' (WABO).

Men dient op het digitale aanvraagformulier van het omgevingsloket (OLO) dan aan te geven dat 'Handelingen worden verricht met gevolgen voor beschermde dieren en planten'. Ook hierbij dient een activiteitenplan en inventarisatie bijgevoegd te worden.

De gemeente waarbij de aanvraag is ingediend stuurt de informatie omtrent beschermde flora en fauna naar de provincie die een 'Verklaring van geen bedenkingen' (VVGB) afgeeft voor het 'natuur' onderdeel van de omgevingsvergunning.

De provincie handhaaft bepalingen uit eventuele ontheffingen en vergunningen en de eventuele werking van de Wnb bij projecten waar geen ontheffing is aangevraagd. Ook het volgen van gedragscodes wordt gehandhaafd door de provincie. Mogelijke sancties zijn geldelijke boetes, strafrechtelijke vervolging of het stilleggen van werkzaamheden

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Hazenkoog 35A
1822 BS Alkmaar

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

www.vandergoesengroot.nl